

Bakalářská Práce

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra Výchovy ke zdraví

Bakalářská práce

KVALITA ŽIVOTA LIDÍ VYZNÁVAJÍCÍCH KŘESŤANSKOU VÍRU V KRAJI
VYSOČINA

Autor: Viktor Tůma

Vedoucí práce: Mgr. Pavlína Moučková, Mgr. Petra Vojtová, Ph.D.

Studijní program: Učitelství pro 2. stupeň ZŠ

Obor: Výchova ke zdraví se zaměřením na vzdělávání

České Budějovice, 2014

Jméno a příjmení autora: Viktor Tůma

Název bakalářské práce: Kvalita života lidí vyznávajících křesťanskou víru v kraji Vysočina

Pracoviště: Katedra výchovy ke zdraví. Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita V Českých Budějovicích

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Pavlína Moučková, Mgr. Petra Vojtová, Ph.D.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2014

Abstrakt:

Bakalářská práce Kvalita života lidí vyznávajících křesťanskou víru v kraji Vysočina je rozdělena na část teoretickou a část výzkumnou. V teoretické části se věnuje charakteristice tří pojmů: křesťanství, kvalita života a Vysočina. První kapitola je věnována křesťanství a křesťanské víře. Píše se v ní o křesťanských tradicích, liturgickém roce, o životních hodnotách věřících a o křesťanské etice. Druhá kapitola teorie rozebírá pojem kvalita života. Kapitola pojednává o mnoha aspektech tohoto termínu souvisejících se zdravím a životním stylem. Poslední z kapitol teorie popisuje kraj Vysočina.

Výzkumná část práce zjišťovala kvalitu života věřících z kraje Vysočina. Výzkum byl realizován dotazníkovým šetřením prostřednictvím dotazníku SQOL (Shyes systemic quality life model) a několika vlastních otázek. Výzkumná část obsahuje vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření a odpovědi na výzkumné otázky. Výzkum prokázal, že ve většině oblastí svého života jsou spokojeni téměř všichni dotazovaní z řad křesťanských věřících z Vysočiny.

Name and surname: Viktor Tůma

Title of bachelor thesis: Quality of Life of the Christians from Vysočina region

Department: Health Education, Faculty of Education, university of South Bohemia in České Budějovice

Supervisor: Mgr. Pavlína Moučková, Mgr. Petra Vojtová, Ph.D.

The year of presentation: 2014

Abstract:

The bachelor thesis “The Quality of Life of the Christians from Vysočina region” is consists from two parts, theoretical part and empirical part. Theoretical part deals with characteristic of tree topics: Christianity, Quality of life and Vysočina region. The first chapter is devoted Christianity and Christian faith. This chapter informs about Christian traditions, liturgical year, environmental values of faithful and about the Cristian ethics. The second chapter analyzes significance of term Quality of life. Chapter discusses about many of aspects of this term related with health and lifestyle. The last theoretical chapter describes Vysočina region.

In the empirical part we dealt with quality of life of the Christians from Vysočina. The research was done by survey with the help of questionnaire SQOL (Shyes systemic quality life model) and with several own questions. The empirical part of this bachelor thesis includes evaluation of results and answers to the research questions. The results of research show, that almost all respondents (Christians from Vysočina region) are satisfied with most aspects of their life.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne

Podpis

Poděkování:

Tímto bych rád poděkoval paní Mgr. Pavlíně Moučkové a paní Mgr. Petře Vojtové, Ph.D. za odborné a cenné rady a za jejich trpělivost při vedení mé bakalářské práce. Dále děkuji všem respondentům a také všem mým blízkým, kteří mě při psaní této práce podporovali.

OBSAH

	strana
Úvod	8
Teoretická část	9
1. Charakteristika křesťanské víry	9
1.1. Křesťanství a jeho původ	9
1.2. Zvyky, rituály a tradice	10
1.3. Liturgický rok	13
1.4. Životní hodnoty a křesťanská etika	15
1.4.1. Zdraví, Rodina a společnost	15
1.4.2. Křesťanská etika	17
2. Kvalita života a faktory, které ji ovlivňují	19
2.1. Co je to kvalita života?	19
2.2. Aspekty ovlivňující kvalitu života	21
3. Vysočina a její specifika	25
Empirická část	27
1. Cíl práce	27
2. Cílová skupina a metodika výzkumu	28
3. Výsledky	29
3.1. Výsledky výzkumu týkající se zdraví	29
3.2. Výsledky výzkumu související s vírou	25
3.3. Ostatní výsledky výzkumu kvality života (společenský život, vztahy, volný čas)	39
4. Diskuse	46
5. Závěr	49
Seznam použitých zdrojů	51
Seznam příloh	53

Úvod

Kvalita života je v dnešní době často rozebíraným pojmem. Je to velmi komplexní veličina, která úzce souvisí se zdravím, životním stylem a s žebříčkem životních hodnot člověka. Těmito hodnotami jsou aspekty materiální, psychologické, sociální i duchovní. Podstatné pro hodnocení této kvality je především její subjektivní vnímání. Prokázalo se, že i lidé ve stejné životní situaci se někdy v hodnocení kvality svého života liší (Čeledová, Čevela, 2010).

Prostřednictvím této práce jsme zjišťovali, úroveň kvality života u obyvatel kraje Vysočina, kteří vyznávají křesťanskou víru. Křesťanská víra je jednou z nejrozšířenějších na světě a kraj Vysočina patří mezi kraje s nejvyšší religiozitou v České republice. Také já pocházím z křesťanské rodiny žijící na Vysočině, a proto jsem si i toto téma zvolil.

V teoretické části práce jsme se zaměřili na vymezení pojmů souvisejících s tématem. Věnovali jsme se v ní charakteristice křesťanství, křesťanské víry a rozboru pojmu kvalita života. Další část práce je část empirická (výzkumná). V této empirické části jsme zjišťovali odpovědi na otázky, které jsme si stanovili na začátku výzkumu. Otázky se týkají mnoha aspektů života, jakými jsou například zdraví, volný čas nebo spokojenost s okolním prostředím. Data potřebná pro realizaci práce jsme získali dotazníkovou metodou. Získaná data jsme vyhodnotili a s jejich pomocí popsali konkrétní výsledky a závěry.

Teoretická část

1. Charakteristika křesťanství

1. 1. Křesťanství a jeho původ

Než budeme zkoumat samotnou kvalitu života lidí vyznávajících křesťanskou víru, musíme si nejprve blíže charakterizovat fenomén křesťanství. V této kapitole se zaměříme především na to, z čeho vlastně křesťanské náboženství vychází a jakými základními znaky se tento druh vyznání prezentuje.

Křesťanství je vedle Islámu a Židovství jedno z nejvýznamnějších monoteistických náboženství a křesťanská církev je jednou z nejrozšířenějších církví na světě vůbec. V neposlední řadě mělo křesťanství také velký historický význam. Křesťanství je náboženstvím, které mnohokrát ovlivnilo lidské dějiny a podílelo se na formování lidské společnosti (Winter, 2009). Podílelo se sice na některých nepokojích či válečných konfliktech, ale zasloužilo se i o mnohé pozitivní proměny celé společnosti. Na příklad první sirotčince, nemocnice, hospice či jiné sociálně prospěšné organizace často zakládali právě křesťané. Křesťanské církve také propagovaly všeobecné vzdělání. A byli to rovněž křesťané, kdo se velkou měrou přičinil o zrušení otroctví. Také stojí za zmínku různé školy a nemocnice zřizované křesťanskými organizacemi, které pomáhají lidem v nejchudších částech světa (Winter, 2009). Křesťanství mělo tedy obrovský historický význam, který souvisel s nemalými změnami v dějinách lidstva.

Ani v dnešní době však toto náboženské vyznání nikterak neustupuje do pozadí a jeho věřící mají zastoupení v mnoha zemích po celém světě. I dnes je křesťanství tím největším náboženstvím na světě s odhadovaným celkovým počtem dvou miliard vyznavačů. Tito vyznavači jsou však rozděleni do více než dvaceti tisíc různých sekt a církví. Největší církví z nich je bezpochyby římskokatolická církev s přibližnou jednou miliardou dvěma sty miliony vyznavačů, která je následována mnoha protestantskými církvemi s celkovým počtem tři sta šedesáti milionů věřících a dále pravoslavnou církví se sto sedmdesáti miliony (Keene, 2002). V dalších částech této práce se detailněji zaměříme především na křesťany hlásící se k římskokatolické odnoži křesťanské církve. Katolické vyznání je totiž i v naší zemi to vůbec nejrozšířenější vyznání, ke kterým se věřící z řad obyvatel ČR hlásí.

Odkud vůbec křesťanské učení a víra vychází a čeho se nejvíce týká? Asi všichni z nás dobře ví, že křesťanství a židovství mají leccos společného. Oba tyto náboženské směry vycházejí ze starého zákona Bible a z víry v jednoho Boha, který údajně stvořil svět. Někteří odborníci doslova tvrdí, že křesťanství je vlastně dítětem judaismu, náboženství židovského lidu. Ve skutečnosti je prý těžké (až nemožné) porozumět křesťanství bez znalosti jeho židovských kořenů (Winter, 2009). Jedna z prvních křesťanských skupin se prý nejpravděpodobněji začínala formovat v Jeruzalémě. Odtud se potom křesťanské učení nejdříve šířilo v Judeji a následně proniká do ostatních částí Římského impéria. V celé řadě aspektů navazuje na judaismus (židovství), a proto je pro nějaké bližší a úplné pochopení křesťanského učení nezbytné nastudování židovské problematiky, sociálně politického a duchovního klimatu Palestiny (Demjančuková, 2003).

Mezi těmito náboženstvími jsou ovšem mnohé zásadní rozdíly, které výsledně tvoří zcela odlišné kultury s rozdílným způsobem života mající jiné zvyky a tradice.

1. 2. Zvyky, rituály a tradice

Římskokatolická církev je církví zaměřenou na svátosti. Klade totiž velký důraz na různé obřady a ceremoniály, které mají velký vliv na katolíkův život (McLoughlin a kol., 2005). Některé z těchto tradičních obřadů či rituálů údajně sahají až k působení Ježíše Krista, k nejranějším dobám křesťanství (Keene, 2002).

V těchto dobách raného křesťanství zatím ještě neexistoval žádný pevný řád obřadů a bohoslužeb. Věřící lidé se tak scházeli dle svých možností nebo potřeb, často i pouze pod širým nebem k společné večeři (jako připomenutí poslední večeře Ježíš Krista) a ke společné modlitbě. Postupem doby ovšem začali přijímat řád židovských obcí. Tento řád zahrnoval a zahrnuje čtení z Písem, výklad čteného textu završený zpěvem žalmů a duchovních písní (Demjančuková, 2003). V dnešní době se katolíci věřící těmto ceremoniím zúčastňují pravidelně ve speciálně k tomu určených prostorách. Život křesťana je svázán s pravidelným navštěvováním svatostánku již od roku 321, kdy římský císař Konstantin vyhlásil sedmý den v týdnu za nepracovní. Významnou roli v křesťanském životě tedy zaujímá účast na nedělním shromáždění, kdy je společně vyjadřována náležitost ke Kristu a kdy věřící očekávají jeho další příchod (Demjančuková, 2003).

Ovšem život římskokatolického věřícího se od ateisty či zastánců jiné víry zdaleka neliší pouze v pravidelných návštěvách církevních obřadů. Rovněž modlitby se staly pro křesťana důležitou součástí života. Zpočátku se údajně užívaly výhradně při bohoslužbách. Postupně ale začaly čím dál tím více vcházet do běžného života křesťanských rodin, které je vykonávaly jednou i vícekrát denně (Demjančuková, 2003). Už od dávných dob je však velkou měrou užívána i modlitba individuální. Modlitba má v tomto náboženství opravdu velký význam. Většina věřících modlitbu považuje za základní součást křesťanského života. Někdy může být sdílená společně s ostatními, ve větších obcích, farnostech nebo i menších skupinách. Křesťané se rovněž modlí o samotě a k tomu si v jistou denní dobu vyhrazení čas na četbu Bible a tiché rozjímání (Winter, 2009). Jaký mají modlitby význam a co je jejich podstatou? Každá modlitba je výrazem víry v milujícího otce na nebesích, dobrého a plného milosrdenství. Křesťané při nich mluví s bohem jako dítě se svým otcem (Peschke, 1999). O modlitbách je dobré vědět i některé další důležité skutečnosti. Třeba to, že modlitby mohou mít mnoho různých podob. Mohou mít charakter doprošování nebo zoufalého protestu, až po modlitby klanění, chvály a díky. Jiné mají zase podobu pokorné lítosti věřícího (Peschke, 1999).

Další z řady častých křesťanských rituálů je takzvaný půst. Podle knihy Teorie a dějiny náboženství posty úzce navázaly právě na modlitby. Posty měly sloužit především k duchovnímu soustředění, ale často měly rovněž praktický význam. Půst byl například nařízen biskupem v případě, když byla potřeba shromáždit určitý finanční obnos. Kromě toho si půst ukládal i jednotlivec (Demjančuková, 2003). Důvody pro držení půstu mohou být různé. Náboženské úkony odřikání a pokání mohou mít povahu zadostiučinění za hříchy, jindy jsou zase výrazem vděčnosti a lásky k Bohu (Peschke, 1999). V dnešní době si křesťané jídla odírají především v období určitých svátků a podobných zvláštních příležitostech. Ke křesťanským svátkům se budeme v této kapitole vracet ještě později. Nejen v křesťanské literatuře se můžeme dozvědět, že je dodnes zachována dávná tradice, držet půst 42 dnů před Velikonocemi s výjimkou nedělí. Toto období se však nevyznačuje absolutním zdržením se potravy. Pouze by se mělo jíst daleko skromněji a méně často. Tradiční postní dobou je v katolické církvi také pátek. Lidé si v tento den nedopřávají všechny druhy pokrmů (např. maso), na připomínku Ježíšova ukřižování (Winter, 2009). Celkem často se můžeme v křesťanství doslechnout o dobách půstu a takzvaného pokání. Z mnoha dob pokání zařazených do církevního kalendáře je nejdůležitější dobou ta velikonoční. Rovněž se dodržuje velmi

stará tradice podstupování kajících úkonů v pátek, tedy v den utrpení Páně (Peschke, 1999).

Asketismus a odříkání se v křesťanství netýká pouze jídla, ale i jiných požitků. Především co se sexu a alkoholu týče, jsou tato témata často rozebírána. Názory a postoje k nim se z řad věřících hodně liší. V Bibli nenajdeme ani jeden příkaz či zákaz týkající se alkoholu. Můžeme se v ní však v několika příbězích dočíst o tom, jak špatně dopadli ti, kteří si alkohol dopřávali v nepřiměřeném množství (Winter, 2009). Řekl bych, že ještě o něco víc konzervativní postoj zaujímá křesťanství k sexu. Základní principy sexuality se nacházejí již v úvodních biblických kapitolách Genesis. I z těchto pramenů už částečně vycházejí dnešní postoje římskokatolické k některým sexuálním tématům. Takovým základním etickým krédem je čistá a věrná láska mezi mužem a ženou. K homosexualitě a homosexuálním aktivitám proto zaujímá odmítavý postoj, stejně jako třeba k cizoložství. Dále se z literatury můžeme dozvědět, že sex by měl mezi mužem a ženou probíhat pouze v plnohodnotném a trvalém vztahu a to pouze v rámci manželství (Skoblík, 1997). Dá se asi těžko psát nějak obecněji o tom, v jaké míře dnešní křesťané tyto pravidla dodržují. V tomto ohledu je to především otázkou individuálního stylu života.

Dalším důležitým prvkem, kterým člověk vyjadřuje svou sounáležitost k Bohu, je křest. Jde o rituál, při kterém se člověk stává členem křesťanské církve. Ve většině křesťanských církví je v dnešní době křest navíc normou (Pavlincová a Horyna, 2003). Křest sice může mít v různých křesťanských církvích trochu jinou podobu, ve své podstatě však symbolizuje totéž. Křesťanští věřící se domnívají, že s životem křesťana jsou neodmyslitelně svázány dva základní prvky. Za prvé by měl správný křesťan věřit v Ježíše Krista. Tím druhým prvkem by měla být příslušnost k církvi neboli ke společenství věřících. Křest je událostí, kdy člověk přijímá obě dvě výše zmíněné skutečnosti (Winter, 2009). Kromě svatého přijímání, které je připomínkou poslední Ježíšovi večeře s jeho učedníky, je křest tou hlavní praktikou, která je křesťany dodržována. Pro většinu z nich představuje symbol znovuzrození. Smyslem křtu je smýt život starý a tím zahájit nový život svázaný s následováním Ježíše Krista (McLoughen a kol., 2005)

Na křest celkem úzce navazuje jedna z dalších svátostí, kterou je biřmování. „Biřmování je přijetí za plnoprávného člena církve“ (Keene, 2002, str. 103). Tuto svátost podstupuje mladý věřící, který byl již dříve pokřtěn. Na rozdíl od dětského křtu je potřeba k podstoupení tohoto obřadu dosažení věku, kdy již dítě dokáže užívat svého

vlastního rozumu. Svátost spočívá jednak v zopakování slibů, které jsou součástí křtu, a také v učinění dalších slibů týkajících se dodržování křesťanských pravidel v životě křesťana (O'Callaghan, 2012).

Jednou z nejdůležitějších součástí křesťanského života pro většinu katolických věřících je také svátost manželská. Církevní sňatek se od civilního liší hned v několika rozdílech. Některé z nich se týkají podmínek, které je nutné splňovat, aby k uzavření manželství mohlo dojít. Pro příklad: „Svátost manželství si udělují snoubenci navzájem, ovšem platně jen v přítomnosti kněze nebo diakona a dvou svědků" (P. Filip, 2001, str. 87). Jiné rozdíly, které jsou pro svátost manželskou charakteristické, se zase týkají vzájemných povinností snoubenců. Mezi tyto povinnosti patří láska, věrnost a vzájemná podpora hmotná, duševní i duchovní (Skoblík, 1997). Právě v oné duchovní podpoře můžeme spatřit ten patrně nejdůležitější rozdíl, kterým se svátost manželská odlišuje.

1.3. Liturgický rok

Pro lepší přiblížení charakteru křesťanského života si v této kapitole popíšeme, jaké významné události křesťanství věřící každoročně oslavují. Na úvod bude vhodné zaměřit se na samotný pojem liturgický rok. Slovní spojení liturgický rok vzešlo z latiny a označuje činy Boží vykonané prostřednictvím Ježíše Krista v průběhu jednoho ročního cyklu. Ekvivalentem a zároveň starším označením pro liturgický rok je termín církevní rok (Adam, 1997). Každý církevní neboli liturgický rok křesťané pravidelně slaví hned několik pro ně a jejich víru velmi důležitých svátků. Prostřednictvím těchto svátků je možné porozumět samotné podstatě křesťanství. Liturgický rok totiž mapuje ty nejvíce zásadní události v Ježíšově životě, od jeho narození, až po jeho smrt a zmrtvýchvstání (Heine, Pawlovsky, 2012). V další části kapitoly si strukturu tohoto církevního roku popíšeme a jednotlivé svátky si lépe charakterizujeme.

Liturgický rok se dělí na několik období, ve kterých křesťanství věřící oslavují pro ně významné svátky. Jedním z nich a zároveň i velmi zásadním obdobím a svátkem jsou Velikonoce. Dalším z vrcholů křesťanského roku jsou Vánoce. Třetí významnou dobou jsou Svatodušní svátky, někdy též nazývané Letnice. Mimo tyto velké svátky se v liturgickém roce nachází také takzvané liturgické mezidobí (McLoughlin a kol., 2005).

Obecně se za začátek liturgického roku považuje 1. adventní neděle. To pro křesťany nastává doba očekávání příchodu jejich spasitele. Zároveň se připomíná vystoupení Jana Křtitele, který Ježíšův příchod předpověděl (Keene, 2002). Advent je čtyřtýdenním obdobím příprav na Štědrý večer a Boží hod vánoční, kdy křesťané slaví Ježíšovo narození. V těchto dnech navštěvují vánoční bohoslužby a také zpívají oslavné koledy (O'Callaghan, 2012). Další velice významnou událostí v liturgickém roce jsou Velikonoce. Mnoho lidí v naší zemi má tyto svátky, stejně jako třeba Vánoce, spojené s určitými charakteristickými zvyky a rituály. Pro věřícího však Velikonoce znamenají daleko víc.

Velikonoce jsou jádrem křesťanského roku. Celá křesťanská liturgie je založena na spásném činu Ježíše Krista, který je v dnech těchto svátků připomínán (Adam, 1997). V předchozích kapitolách jsme již zmínili, že samotným Velikonočním svátkům předchází období odříkání v podobě čtyřiceti dnů půstu. V následujících řádcích Vám popíšeme, jaké významné události v životě Ježíše Krista si křesťanští věřící připomínají po tomto čtyřicetidenním půstu v takzvaném Velikonočním týdnu. Někteří ho označují také jako Svatý týden. Věřící si v něm připomínají poslední dny Ježíšova života (O'Callaghan, 2012).

Z těchto dnů musíme vyzdvihnout ty nejvíce zásadní. Den, kdy se Ježíš loučí se svými přáteli prostřednictvím poslední večeře, je slaven jako takzvaný Zelený čtvrtek. Následuje Velký pátek, den Ježíšova umučení a smrti na kříži. O bílé sobotě se připomíná to, jak byl Ježíš sundán z kříže a následně pohřben. Tyto tři dny jsou pro všechny křesťany ve znamení smutku, a tak i všechny bohoslužby v kostelech jsou mnohem vážnější, než je tomu třeba v jiných částech roku. Vážné jsou čtené texty z Bible, kostelní hudba, ale i interiér svatostánku je vyzdoben tak, aby jeho návštěvníkům ono utrpení Ježíše Krista více než kdy jindy připomínal (Heine, Pawlovsky, 2012). Po třech dnech smutečního rozjímání přichází období řádných oslav a radosti. Přichází Velikonoční neděle, označována též jako Hod Boží velikonoční, kdy došlo ke zmrtvýchvstání Ježíše Krista (O'Callaghan, 2012). V mnoha knihách lze vyčíst, že právě z Ježíšova ukřižování a následného zmrtvýchvstání vzešlo celé křesťanské náboženství. Není proto divu, že pro křesťany tento svátek tolik znamená.

Posledním velkým svátkem, který bychom neměli opomenout, jsou Svatodušní svátky. Svatodušními svátky se nazývají proto, že podle křesťanů Duch svatý vstoupil do apoštolů (Ježíšovi učedníci) a díky tomu pak dále kázali jeho učení ve světě (McLoughlin a kol., 2005). Svatodušní svátky neboli Letnice jsou slaveny čtyřicet dní

po Velikonocích. Věřícím připomínají, aby byli otevřeni tomuto Duchu svatému, který pak v jejich životě působí (Winter, 2009). Po svatodušních svátcích nastává takzvané liturgické mezidobí. Liturgické mezidobí je v kalendáři Římskokatolické církve období mezi vánočním a velikonočním okruhem. To obsahuje další různé svátky včetně takzvaných svátků Páně, které jsou pro křesťany rovněž důležité. Mezi svátky liturgického mezidobí patří tyto slavnosti:

- Slavnost uvedení Páně do chrámu
- Slavnost Nejsvětější Trojice
- Slavnost Těla a Krve Páně
- Slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova
- Slavnost Proměnění Páně
- Slavnost Všech Svatých
- Svátek zesnulých
- Slavnost Ježíš Krista Krále

Jedním z těchto svátků je slavnost Nejsvětější trojice. Při ní se připomíná, že Bůh existuje ve společenství tří osob a to Otce, Syna a Ducha svatého (Adam, 1997). Jako další z těchto svátků si zmíníme slavnost Těla a Krve Páně. Při této slavnosti se zdůrazňuje přítomnost Těla a Krve Ježíše Krista v eucharistii. Eucharistií se rozumí připomínání Poslední večeře Ježíše Krista prostřednictvím přijímání vína a chleba při mši svaté. Chléb a víno přitom symbolizují právě ono Tělo a Krev Páně (Pavlincová a Horyna, 2003).

1. 4. Životní hodnoty a křesťanská etika

1. 4. 1. Zdraví, Rodina a společnost

V této kapitole si popíšeme další faktory, které jsou kromě tradic a rituálů zmiňovaných v předchozích řádcích v životě křesťana důležité. V první části kapitoly se dozvíme, co pro křesťana znamená zdraví a jak by měl o něj podle své víry správně pečovat. V další části budeme psát o tom, jak křesťané vnímají rodinu.

Zdraví je jednou z nejdůležitějších a nejceněnějších lidských hodnot ve všech zemích a kulturách. Křesťané zastávají názor, že tělo a zdraví jsou darem od boha. Proto je jejich povinností o tento dar pečovat. Všichni jsou povinni chránit svůj život a zdraví i zdraví ostatních před vším, co by je mohlo ohrozit (Peschke, 1999).

Stejně jako kvalitu života, tak i zdraví člověka, nemůžeme brát jako izolovaný pojem. Faktorů, které zdraví člověka mohou ohrožovat je velké množství. Z těch ovlivnitelných se na výsledném zdravotním stavu jedince významně podílí jeho samotný životní styl. To jakým způsobem se vyživuje, jeho fyzická aktivita, sociální vztahy a také duševní pohoda (Čeledová a Čevela, 2010).

Na onu duševní stránku zdraví kladou křesťanští věřící značný důraz. Podle křesťanské filozofie je zdraví ducha a duše důležitější než zdraví tělesné. Proto i ne zcela fyzicky vyspělé a slabé tělo může vést radostnější a smysluplnější život než tělo vitální a silné. V tomto případě je rozhodující láska k Bohu a ke svým bližním (Peschke, 1999).

V následujících řádcích si charakterizujeme, co pro křesťany znamená rodina, od které se rovněž odvíjí kvalita života jednotlivce. Dobře fungující rodina je totiž tím nejlepším místem pro zdraví vývoj člověka. Pro mladého křesťana je prvním zdrojem, který v něm probouzí city, lásku a také náboženský život (Peschke, 1999). Rodiče jsou pro své děti něco jako učitelé víry a hned po Bohu by pro ně měli být největším vzorem a jít jim příkladem. Kromě obvyklých funkcí rodiny by děti měli být rodiči vedeny ke spořádanému a zbožnému životu. Děti by na druhou stranu měli k rodičům vzhlížet a brát je jako Boží pověřence. Dá se říct, že křesťanská rodina je takovou menší, domácí církví a měla by být obrazem společenství s Bohem (Skoblík, 1997).

Kromě této nábožensko-duchovní funkce má křesťanská rodina i funkce další, které jsou běžné i v jiných, nábožensky nezaložených rodinách. Jednou z nich je finanční a materiální zabezpečení rodiny, jako je zajištění každodenní výživy, bydlení a tak dále. V tomto směru je u rodičů důležitá odpovědnost za vedení domácnosti a zacházení s penězi. Především mladým křesťanům zakládajícím rodinu křesťanská etika nařizuje určitá odříkání v oblasti některých požitků či slastí (utrácení za alkohol, cigarety, za placenou zábavu a podobně). Do jaké míry tyto zásady křesťané dodržují, ovšem také závisí na příjmech jednotlivých rodin (Peschke, 1999).

Další z funkcí, kterou je třeba zmínit, je funkce výchovná. Tou člověk v rodině získává nejdůležitější sociální návyky, lidské ctnosti a základy pochopení okolního světa. V křesťanské rodině má být dítě navíc poučováno o křesťanské víře a morálce. Za

vzor těmto rodinám má být samotná takzvaná Svatá rodina. Svatá rodina je označení pro mladého Ježíše se svými rodiči (Pavlincová a Horyna, 2003). Rodina působí výchovně nejen na děti, ale také na rodiče prostřednictvím sociálních rolí, které v ní mají a prostřednictvím rodičovské zodpovědnosti. Křesťanům navíc rodina umožňuje předávání víry předků a udržování náboženských tradic (Peschke, 1999). Z toho vyplývá, že rodina svým členům dopřává také pocit sounáležitosti. Pro věřícího je zcela jistě hodně důležité aby věděl, že někam patří a že je mezi lidmi, kteří mu rozumějí a kteří s ním třeba i jeho víru sdílejí.

1. 4. 2. Křesťanská etika

Život každého člověka (stejně tak i křesťana) je ovlivňován normami a zákony, které na něj okolní společnost klade. Křesťanští věřící by se navíc měli řídit křesťanskou etikou. Některé morální zvyklosti křesťanů jsme již zmínili v předchozích kapitolách. Psali jsme o činnostech, jako jsou modlitby, pravidelná účast na mši svaté a o dalších povinnostech a rituálech, které jsou věřícími dodržovány. Všechny tyto mravní zvyklosti a normy vycházejí z písma (Bible) a ze zachovalých a udržovaných křesťanských tradic (Skoblík, 1997).

Základy křesťanské etiky tvoří už samotná víra a uctívání Boha. Úcta k Bohu se v náboženském životě uskutečňuje prostřednictvím aktů Bohopocty, kterými jsou již zmíněné modlitby, různé oběti, odříkání a účast na významných obřadech i slavnostech. Krom toho by se věřící měl řídit souborem sepsaných pravidel, takzvaným desaterem a také dodržovat trojici teologických ctností. Božské ctnosti jsou tři: víra, naděje a láska. Tyto ctnosti jsou takovým základem, od kterého se odvíjí správné mravní jednání každého křesťana (Peschke, 1999).

Dalším důležitým mravním kodexem, kterým se většina křesťanů po celý svůj život řídí, je desatero neboli dekalog. Desatero je deset božích přikázání, které Ježíš svěřil starověkému izraelskému lidu. Tento starobylý zákoník se dělí na dvě části. Obsahuje jednak přikázání související se vztahem k Bohu a zároveň i další přikázání, která upravují vztahy mezi lidmi navzájem (Pavlincová a Horyna, 2003)

S desaterem velmi úzce souvisí pojem hřích. Křesťané si ve svém životě musejí dávat velký pozor, aby se svým jednáním nedopustili porušení některého z pravidel desatera. Hřích je podle písma svatého vědomé a dobrovolné zneužití Božího zákona.

Svou povahou může být hřích buďto lehký (všední) nebo těžký (smrtný). Důsledkem hříchu může být ztráta lásky, odvrácení od Boha a tím pádem i od Boží milosti.

Nedá se však říct, že by si po každém malém zhřešení musel věřící tíhu svého hříchu nést na bedrech až do konce svého života. To by mělo jistě nemalý vliv na kvalitu života onoho věřícího. S tím souvisí jedna svátost, kterou jsme si zatím nezmínili a to svátost smíření. S její pomocí a současně s upřímnou lítostí hříšníka, může u věřícího dojít k odpuštění hříchu (Petrosillo, 1998).

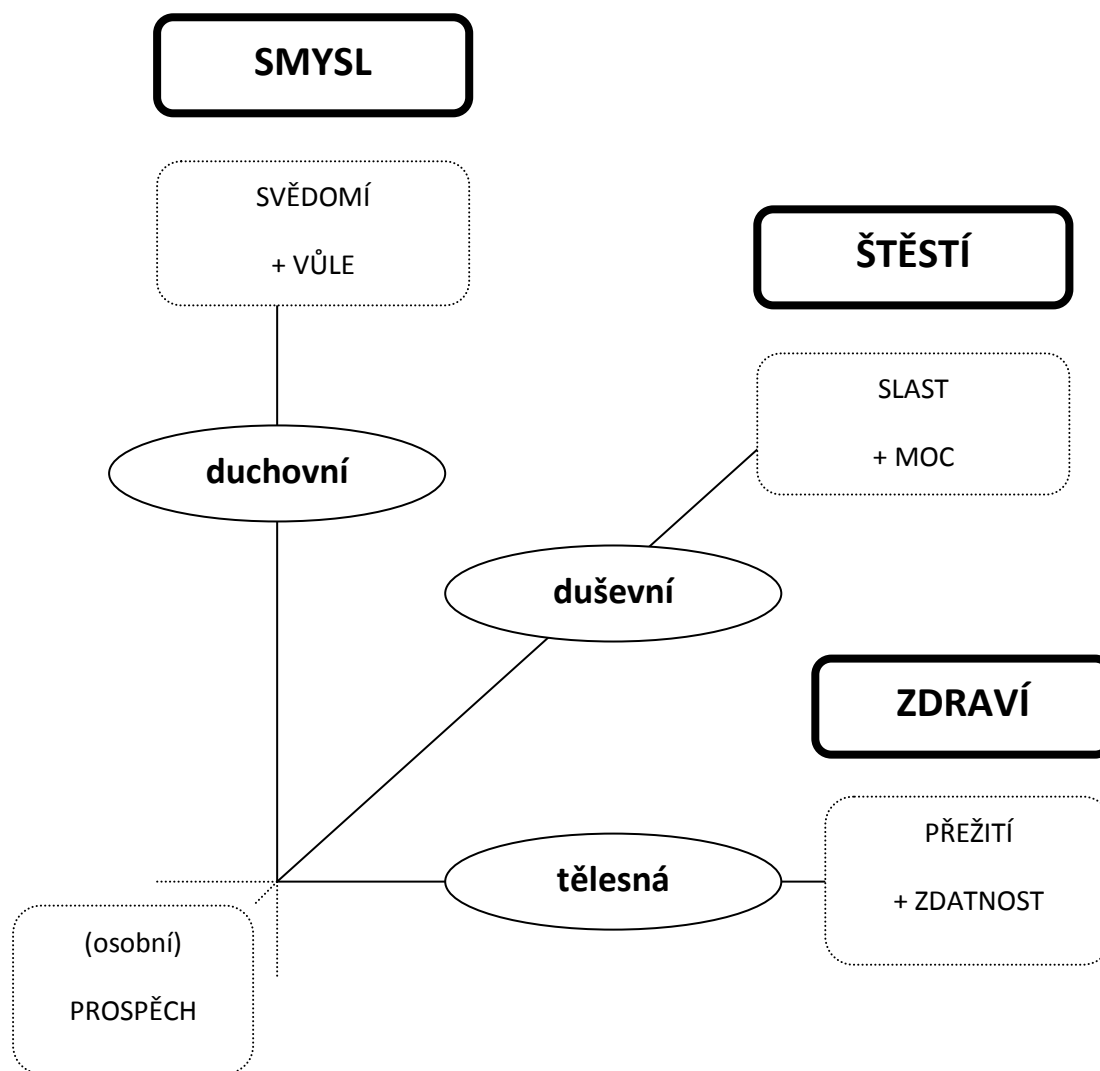
2. Kvalita života

2.1 Co je to kvalita života?

Abychom byli schopni plnohodnotně zkoumat kvalitu života a dále se jí věnovat ve výzkumné části této práce je nutné si tento pojem vymezit teoreticky. V této části teorie si proto za pomoci odborných publikací a článků od renomovaných autorů tento termín co nejlépe přiblížíme. Pro základní vysvětlení pojmu kvality života je vhodné a potřebné zmínit slova Světové Zdravotnické Organizace, která tento termín charakterizují takto: „Kvalita života je to, jak člověk vnímá své postavení v životě v kontextu kultury, ve které žije, a ve vztahu ke svým cílům, očekáváním, životnímu stylu a zájmům“ (Čeledová a Čevela, 2010).

Kvalita života je velmi složitý a velmi obsáhlý pojem. Je tak komplexní, že se dotýká samotné podstaty lidské existence a smyslu života. Tento pojem zahrnuje různé podmínky potřebné pro zdravý a šťastný život člověka. Těmito podmínkami jsou aspekty materiální, psychologické, sociální, duchovní a další. Komplexní pohled na život postihuje jak vnější podmínky, tak i vnitřní rozměry člověka (Balcar in Payne, 2005).

Schéma č. 1: Vnitřní rozměry člověka - Kvality (stránky, dimenze) lidského života – jejich motivační vodítka a hodnotové zacílení ve vztahu člověka ke světu a k sobě samému

Tělesné zdraví = soulad a výkonnost tělesných funkcí; převládá docilování rovnováhy mezi nároky a výkony tělesných funkcí

Duševní štěstí = radost ze života a úspěšnost vněm; převládá prosazování převahy vlastních záměrů vůči prostředí

Duchovní smysl = účinné uplatňování vůle a svědomí; převládá uplatňování odvahy při volbě a uskutečňování hodnot ve světě

Zdroj: Karel Balcar in (Payne 2005: 71)

Tato struktura jednotlivých aspektů života je úzce spjata s jednotlivými složkami, které zasahují a ovlivňují život jedince. Podrobnosti o nich a další podrobnosti o samotné kvalitě života si můžete přečíst v následující kapitole.

2.2 Aspekty ovlivňující kvalitu života

Každý si nejspíše pod pojmem kvalitní život představuje trochu něco jiného. Tyto představy ovlivňuje spousta individuálních skutečností, jimiž je například jedincův věk, pohlaví, životní zkušenosti, ale i jeho samotná povaha. Já osobně si důstojný, plnohodnotný a kvalitní život představuji tak, abych mohl vykonávat činnosti, které mi mohou navodit pocit radosti a uspokojení. Spokojenost a pohoda ale vzniká pouze za určitých podmínek. Můžeme zde vycházet z klasické Maslowovi hierarchie lidských potřeb, ve které se též setkáváme s vnitřními rozměry člověka i s vnějšími faktory.

Schéma č. 2: *Pyramida lidských potřeb*

Vyplývá z ní, že základem kvalitního a spokojeného života je tělesná pohoda zajištěná možností člověka, uspokojovat své základní fyziologické potřeby. Další podmínkou v jeho pyramidě potřeb je potřeba bezpečí, ochrany a jistoty. Do této oblasti se dají zařadit jak potřeby materiální (střecha nad hlavou), tak i společenské (bezpečné okolí). Na následujícím stupni pyramidy nalezneme potřebu lásky a sounáležitosti. Na vyšším stupni se potom nachází touha člověka po úspěchu, uznání a úctě. Poslední

kategorií je potřeba osobního rozvoje a růstu známá též jako takzvaná seberealizace (Čeledová, Čevela, 2010). Dostatky a nedostatky výše zmíněných potřeb mají velký vliv na fyzický a psychický stav člověka.

Individuální stav pohody, spokojenosti či štěstí, označovaný jako *subjective well-being*, je složen nejméně ze tří komponent. Především je tu nutná nepřítomnost pocitu neštěstí a nespokojenosti, deprese či úzkosti. Navíc je nutná přítomnost pozitivní emoce, radosti a slasti. K tomu, abychom se mohli opřít o něco méně efemérního (pomíjivého), je zapotřebí registrovat stabilnější stav, nějaké pevné pozadí – jakousi celistvou spokojenost se svým životem, v rodině, práci, ve volném čase... (Možný, 2002).

Mimo spokojenosti s rodinou a náplní svého volného času je pro člověka další neméně důležitou součástí spokojeného života především jeho zdravotní stav. Ten, jak je známo, značně ovlivňuje výše zmíněné, ostatní aspekty v životě jedince, jimiž jsou především volnočasové aktivity a rodinné vztahy.

2.3. Zdraví

Podle World health organization pojem zdraví neznamena pouze nepřítomnost nemoci či nějakého tělesného handicapu. Z její definice vyplývá, že se zdraví skládá ze tří odlišných dimenzí. WHO zdraví definuje jako stav úplné tělesné, duševní, ale i sociální pohody. Tělesné (fyzické) zdraví je stav, kdy každá buňka a orgán těla fungují v dokonalé harmonii se všemi ostatními orgány a buňkami v těle. Tento stav stálého vnitřního prostředí se odborně nazývá jako takzvaná biologická homeostáza. Naopak stav psychosociální pohody je prožívání harmonie se svým okolím a schopnost zastávání svých společenských rolí a plnění všech úkolů, které jsou na jedince kladeny (Čeledová, Čevela, 2010).

Stejně jako samotnou kvalitu života, tak i zdraví jedince ovlivňuje množství kladných i záporných faktorů. Na to, aby se člověk tomuto úplnému stavu pohody přiblížil, mají především vliv takzvané determinanty zdraví. Přehled jednotlivých determinantů zdraví je zobrazený v následujícím schématu.

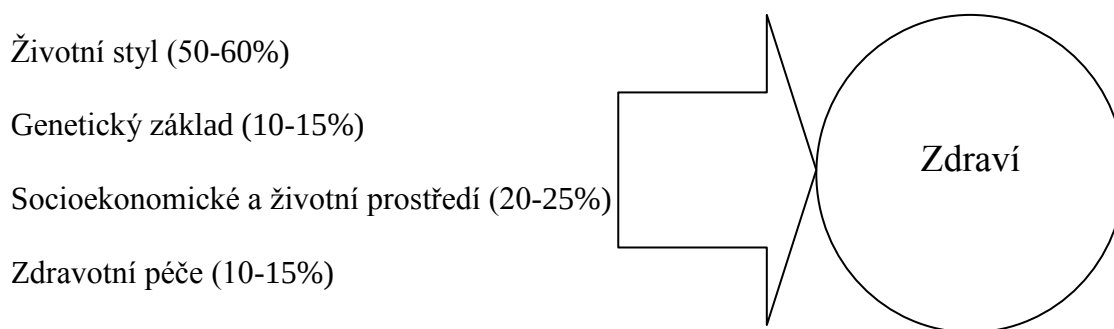

Schéma č. 3: *Determinantami zdraví (MACHOVÁ, KUBÁTOVÁ, 2009, s. 14).*

Determinanty zdraví mohou být ovlivnitelné a jednak neovlivnitelné. Mezi neovlivnitelné faktory mající vliv na zdraví se řadí například věk, pohlaví, a genetické dispozice. Částečně ovlivnitelné mohou být faktory prostředí. Mezi ně se řadí socioekonomické prostředí, životní prostředí a také zdravotní péče. Co spadá do životního prostředí a co je to zdravotní péče si nejspíš každý dovede představit, a proto nebudeme tyto pojmy blíže charakterizovat.

Pojem, na který se více zaměříme, je socioekonomické prostředí. Z ekonomického hlediska do této oblasti můžeme zařadit úroveň bydlení, zaměstnanost či nezaměstnanost a s tím související příjmy. Mimo tyto zmíněné, ve směr ekonomické ukazatele, pojem socioekonomické prostředí zahrnuje mnoho dalších, velice důležitých faktorů. Těmito důležitými determinanty jsou stres, sociální vztahy a sociální status jedince, jeho stravovací návyky a závislosti. Všechny tyto složky úzce souvisí s individuálním životním stylem, kterému se budeme věnovat v následující kapitole.

2.4. Životní styl

Životní styl podstatnou měrou ovlivňuje zdraví člověka a tím pádem také kvalitu jeho života. Tento pojem můžeme nahradit i jiným, obecnějším názvem, a to životní způsob. Životní styl (způsob) se dá vysvětlit několika různými definicemi. Čeledová a Čevela o životním stylu píší: Je to způsob jakým žijeme, jak se oblékáme, jak bydlíme, pracujeme a trávíme volný čas (Čeledová, Čevela, 2010). Jedna odbornější definice životní styl popisuje jako dobrovolné chování v určité fázi života, které je založené na individuální výběru různých alternativ. Lidé si ve svém životě volí jednak alternativy,

kteřé mohou zdraví podporovat, ale i jiné, které naopak jejich zdraví škodí. Z dlouhodobějších výzkumů a statistik je známo několik více či méně dobrovolných činností v lidském životě, které do velké míry negativně působí na zdraví. Jsou jimi například různé zlozvyky a závislosti. V následujícím krátkém seznamu jsme vypsalí ty nejčastěji se vyskytující. Patří mezi ně například:

- kouření
- nadměrná konzumace alkoholu
- užívání drog
- nezdravá a nesprávná výživa
- nedostatek pohybových aktivit
- nadměrná psychická zátěž
- stres

Ony činnosti velice často vedou k v dnešní době čím dál tím více se objevujícím civilizačním onemocněním. Tyto civilizační choroby se převážně vyskytují ve vyspělých zemích, takzvaných zemích třetího světa. Těmito čím dál tím častěji se vyskytující projevy moderního životního stylu jsou například:

- Kardiovaskulární choroby
 - Aterosklerósa
 - Infark myokardu
 - Cévní mozková příhoda
- Metabolické nemoci
 - Obezita
 - Diabetes Melitus
- Nádorová onemocnění
- Psychická onemocnění
 - Únavový syndrom
 - Deprese

V současnosti právě tzv. civilizační choroby ohrožují kvalitu života lidí mnohem více než třeba hlad a chudoba (Machová, Kubátová, 2009)

Kromě zdravotního aspektu životního stylu se dále rozlišuje materiální a také kulturní stránka životního stylu. Materiální aspekt se dá jinými slovy pojmenovat jako

životní úroveň. Životní úroveň označuje úroveň bydlení a také míru uspokojení spotřebním zbožím a službami. Kulturní aspekt životního stylu vyjadřuje kulturní úroveň jednotlivce. Ukazatelem této úrovně bývá intenzita účasti či pořádání různých kulturních nebo společenských akcí. Těmito akcemi mohou být například návštěvy koncertů, kin, divadel, sportovních událostí, ale i třeba návštěvy společenských zařízení, jakými jsou třeba restaurace nebo kavárny (Čeledová, Čevela, 2010).

Kromě životního stylu jednotlivce se můžeme setkat i s pojmem životní styl skupiny. Životní styl skupiny představuje životní způsob většího počtu lidí, které navzájem spojuje společná profese nebo nějaké zájmy. Takovou skupinou proto může být i skupina křesťanů, kteří společně sdílejí svou víru, a tak je i jejich životní styl v mnoha směrech podobný (Čeledová, Čevela, 2010).

3. Vysočina

Kraj vysočina se z velké části nachází v oblasti Českomoravské vrchoviny. Jde o vyvýšenou a zvlněnou krajinu, která v některých místech dosahuje nadmořské výšky kolem osmi tisíc metrů. Rozloha tohoto kraje je 6796 km². Na Vysočině žije celkem 510209 obyvatel (ČSZO, 10. 5. 2014). Pro tento kraj je typické velké množství malých vesnic a malých měst. Jen čtyři města na vysočině mají více jak dvacet tisíc obyvatel. Nejlidnatější je krajské město Jihlava, kde žije kolem padesáti tisíc obyvatel.

Schéma č. 4: Vysočina

Středem vysočiny vede naše největší dálnice D1, spojující Pražskou a Brněnskou aglomeraci. Tato strategická poloha v dopravním a populačním středu země, dává Vysočině vysoký obchodní a průmyslový potenciál. To souvisí s množstvím pracovních příležitostí pro obyvatele. Mezi další přednosti Vysočiny patří čistota ovzduší. Celkově patří mezi kraje, které se mohou pochlubit jedním z nejčistších životních prostředí v České republice (Krajský úřad kraje Vysočina, 2008).

Další zajímavé statistiky související s kvalitou života na vysočině se týkají střední délky života a kriminality. Ve srovnání s ostatními kraji České republiky má Vysočina druhou nejnižší míru kriminality. Z toho vyplývá, že se obyvatelé tohoto kraje mohou cítit celkem v bezpečí před pachateli různých trestných činů (CZSO, 2012). Z úmrtnostních tabulek lze vypočítat další ze statistik, a to střední délku života. Ta vyjadřuje nejpravděpodobnější věk, kterého se obyvatel dané oblasti dožije. Tento údaj hodně vypovídá o kvalitě prostředí a jejího vlivu na zdraví. Vysočina se v posledních letech pohybuje mezi ostatními kraji okolo třetího místa se střední délkou života 77 let (Vystrčil, 2008). Když bychom vycházeli z těchto statistik a údajů o Vysočině, dalo by se konstatovat, že je tento kraj v celku dobrým místem pro kvalitní život.

S tím, že je na Vysočině mnoho menších měst a vesnic, souvisí také další zajímavý údaj. Podle českého statistického úřadu osoby s náboženským vyznáním nejvíce nalézáme právě ve venkovských oblastech. Navíc města s nejvyšší religiozitou se vyskytují na Moravě, proto i na Vysočině. Celkově nejvíce věřících žije v moravských krajích. V jejich celkovém počtu je kraj Vysočina na druhém místě hned za krajem Zlínským (CZSO, 2012).

Výzkumná část

Cíl práce

Cílem této bakalářské práce bylo prostřednictvím dotazníkového šetření zjistit kvalitu života křesťanských věřících, kteří žijí v kraji Vysočina. U těchto respondentů bylo zjišťováno, jak jsou spokojeni s různými aspekty svého života. Otázky byly zaměřeny na jejich zdraví, spokojenost s dostupností služeb, spokojenost s jejich společenskými vztahy a životním stylem.

Úkoly práce

1. Vyhledání odborných zdrojů k danému tématu
2. Analýza literárních a internetových zdrojů
3. Sestavení obsahu bakalářské práce s pomocí vedoucího bakalářské práce
4. Realizace dotazníkového výzkumu
5. Zpracování získaných dat a vyhodnocení výsledků výzkumu
6. Sepsání výsledků, diskuse a závěru

Výzkumné předpoklady

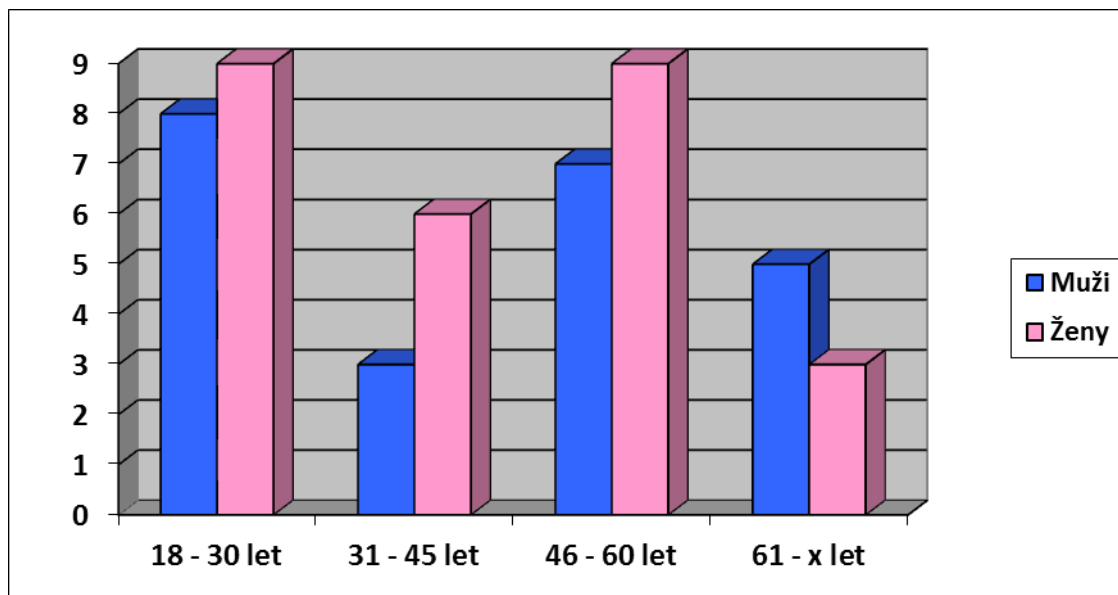
1. Předpokládám, že zhruba 80% až 90% křesťanů žijících na Vysočině prožívá sounáležitost s lidmi kolem sebe.
2. Předpokládám, že minimálně 60% křesťanských věřících z Vysočiny má ve svém okolí možnost realizovat své záliby.
3. Předpokládám, že 70% křesťanských věřících z Vysočiny označí kvalitu svého života za dobrou nebo velmi dobrou.

Charakteristika cílové skupiny

Cílovou skupinou pro tento výzkum byli křesťanští věřící s trvalým pobytem na území kraje Vysočina. Osloveni byli převážně věřící žijící ve městech Telč a Třešť a lidé žijící v menších obcích v okolí těchto dvou měst. Z celkového počtu padesáti respondentů jich 30 (60%) v dotazníku uvedlo, že žijí ve městě a zbylých 20 (40%) na venkově. Z těchto padesáti dotázaných, kteří se účastnili výzkumu, bylo 27 žen (54%) a 23 mužů (46%).

Do výzkumu byly zahrnuty různé věkové kategorie. Věkové rozmezí mezi respondenty bylo 18-87 let. Pro lepší přehled jsou v následném grafu znázorněni všichni respondenti podle rozdělení do několika věkových kategorií.

Graf č. 1 – věkové zastoupení respondentů

Zdroj: Vlastní výzkum

Do úvodní části dotazníku jsme zakomponovali některé otázky, kterými jsme zjišťovali základní osobní údaje o respondentech. Ty se týkaly věku, pohlaví, rodinného stavu a bydliště. Co se bydliště týče, zjišťovali jsme, zdali dotazovaní žijí ve městě či na vesnici, abychom následně mezi nimi mohli porovnávat rozdíly v kvalitě života. Ze stejného důvodu jsme zjišťovali také jejich rodinný stav. Statistické údaje o rodinném stavu a bydlišti našich respondentů si můžete prohlédnout v následující tabulce.

Tabulka č. 1 - statistické údaje

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Město	30	60%
Vesnice	20	40%

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Svobodný / svobodná	16	32%
Ženatý / vdaná	27	54%
Ovdovělý / ovdovělá	2	4%

Výsledky

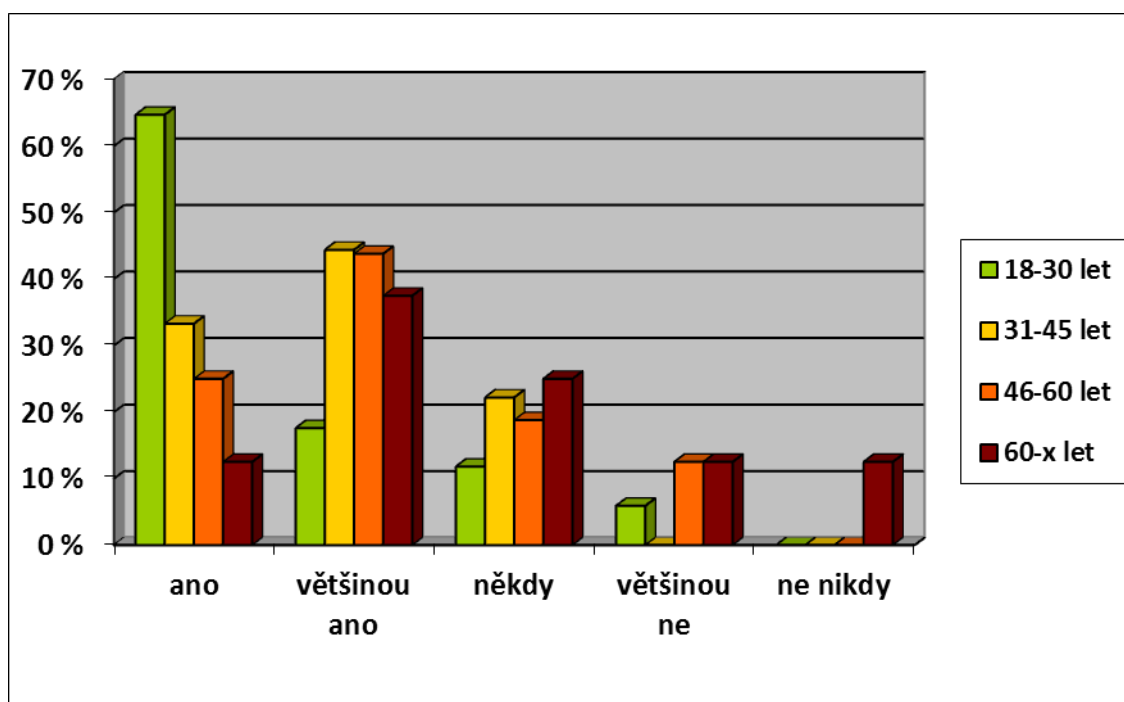
1. Výsledky výzkumu týkající se zdraví

Po úvodním seznámení se základními osobními údaji o respondentech se budeme věnovat samotným odpovědím na otázky, které se týkají tématu bakalářské práce. Výsledky jsme rozčlenili do tří tematických oblastí. V první z nich budeme vyhodnocovat odpovědi na otázky, které souviseli se zdravím dotazovaných. V grafických znázorněních výsledků budou pro porovnání uvedeny také věkové kategorie.

Na otázku „Cítíte se zdravý(á)“ odpověděl pouze jediný z respondentů, ne nikdy se necítím být zdravý. U věkové kategorie do třiceti let převahovala odpověď na tuto otázku ano. Ano odpovědělo konkrétně 11 (64,7%) ze sedmnácti mladých dospělých. Žádný respondent z této věkové kategorie neodpověděl, že se nikdy necítí být zdravým a jen jediný odpověděl, že se většinou zdravě necítí.

Naopak u seniorské věkové kategorie nad 60 let pouze jediný respondent z osmi na otázku odpověděl možností ano. Ostatní výsledky si můžete prohlédnout v následujícím grafu.

Graf č. 2 – zdravotní stav respondentů

Zdroj: Vlastní výzkum

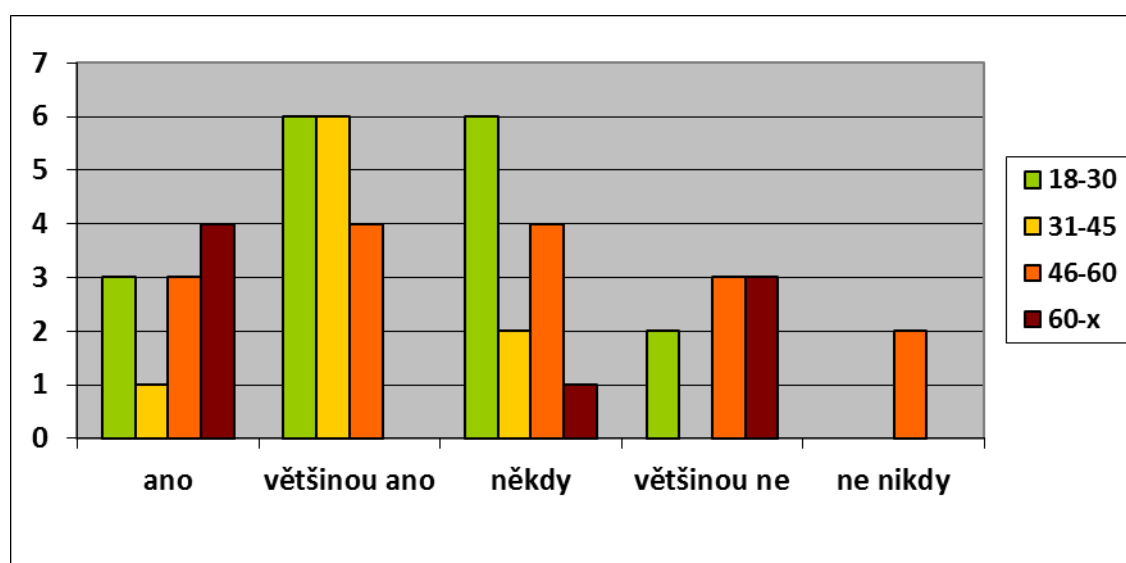
Druhou otázkou týkající se zdraví byla tato: „Jaký je Váš zdravotní stav?“. Souhrn odpovědí na otázky dopadl procentuálně velmi podobně jako u otázky předchozí. Je ovšem zřejmé, že obě z otázek spolu souvisí a jejich význam je téměř shodný. Ovšem škála odpovědí byla v tomto případě jiná. Respondenti si měli za úkol zvolit jednu z pouze čtyř odpovědí. Z výzkumu jsme nakonec zjistili, že 20 (40%) respondentů má velmi dobrý zdravotní stav a pouze o pět méně (30%) dobrý. Za špatný svůj zdravotní stav označili 2 (4%) dotazovaní a za velmi špatný další 2 (4%) z dotazovaných. Jeden z těchto padesáti věřících navíc neoznačil ani jednu z odpovědí. Pravdou je, že zrovna tato otázka byla jednou z nejvíce osobních v našem výzkumu. Zároveň jsme z dotazníku vyčetli, že pouze jediný z odpovídajících, kteří zvolili jednu z odpovědí špatný nebo velmi špatný, byl mladšího věku než 46 let. Viz tabulka č. 2.

Tabulka č. 2 – zdravotní stav

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi dobrý	20	40%
Dobrý	15	30%
Špatný	2	4%
Velmi špatný	2	4%

Další z otázek zkoumající zdraví zněla: „Cítíte, že je vaše tělo v bezpečí před nemocemi a zraněními?“. Pouze dva z respondentů na tuto otázku odpověděli ne nikdy. Těmito dvěma respondenty byli křesťanští věřící z věkové škály od 46 do 60 let. Nejčastější odpovědí na tuto otázku byla možnost většinou ano, kterou zaškrtnlo šestnáct z padesáti odpovídajících. Dalšími častými odpověďmi, byla možnost někdy s celkovými třinácti odpověďmi, a také možnost ano s odpověďmi jedenácti. Možnost většinou ne označilo 8 věřících. Viz graf č. 3.

Graf č. 3 - bezpečí před nemocemi a zraněními

Zdroj: Vlastní výzkum

Následnou otázkou jsme zjišťovali stav fyzické kondice respondentů a stejně tak se ptala i otázka: „Cítíte se v dobré fyzické kondici?“. Na tuto otázku odpověděl jediný dotazovaný možností ne nikdy. Většinou ne již zvolili 3 (6%) věřící, někdy 8 (16%) věřících, většinou ano rovnou 20 (40%) z nich a ano 18 (36%). Viz tabulka č. 3.

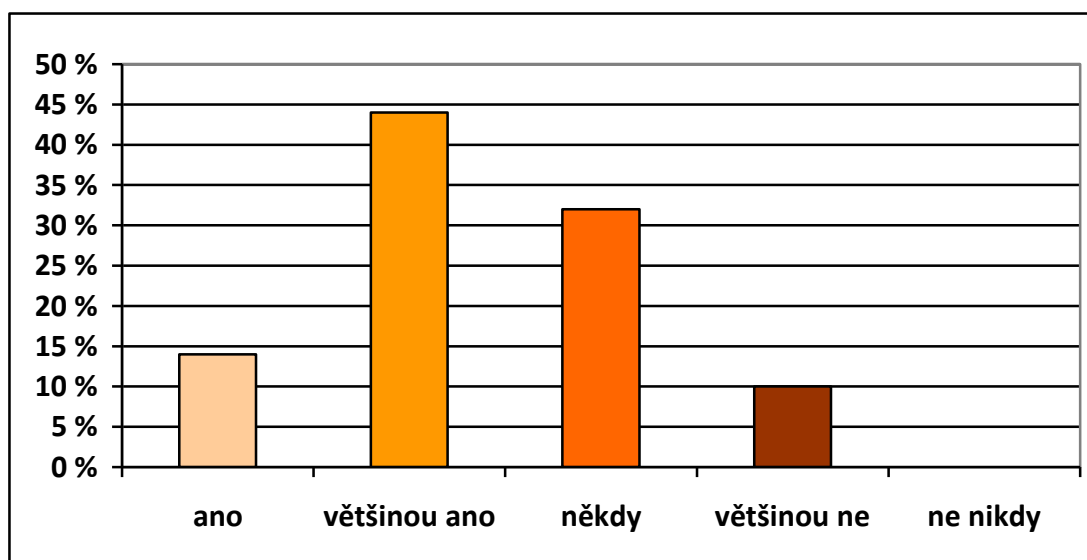
Tabulka č. 3 – fyzická kondice

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	18	36%
Většinou ano	20	40%
Někdy	8	16%
Většinou ne	3	6%
Ne nikdy	1	2%
Celkem	50	100%

Zdroj: Vlastní výzkum

Dotazníková otázka č. 4 zkoumala psychický stav dotazovaných a zněla: „Cítíte psychickou vyrovnanost a sebevědomí?“. Ani jeden z dotazovaných tentokrát neodpověděl ne nikdy. Naopak nejčastější odpovědí byla varianta většinou ano s počtem 22 respondentů. Následnou nejčastěji zvolenou možností byla odpověď někdy. Někdy psychickou vyrovnanost a sebevědomí pociťuje 16 z padesáti dotazovaných. Viz graf č. 4.

Graf č. 4 - psychická vyrovnanost a sebevědomí

Zdroj: Vlastní výzkum

I následná otázka se týkala psychického zdraví. Otázka zněla takto: „Dokážete se osvobodit od strachu a napětí?“. Že se nikdy nedokáže osvobodit od strachu a napětí označil 1 respondent. Možnost většinou ne označilo 5 (10%) respondentů. Velmi častou odpovědí byla možnost někdy, kterou vybralo 17 (34%) věřících, a také většinou ano s počtem 18 (36%) odpovědí. Ano potom odpovědělo 9 (18%) dotazovaných. Viz tabulka č. 4.

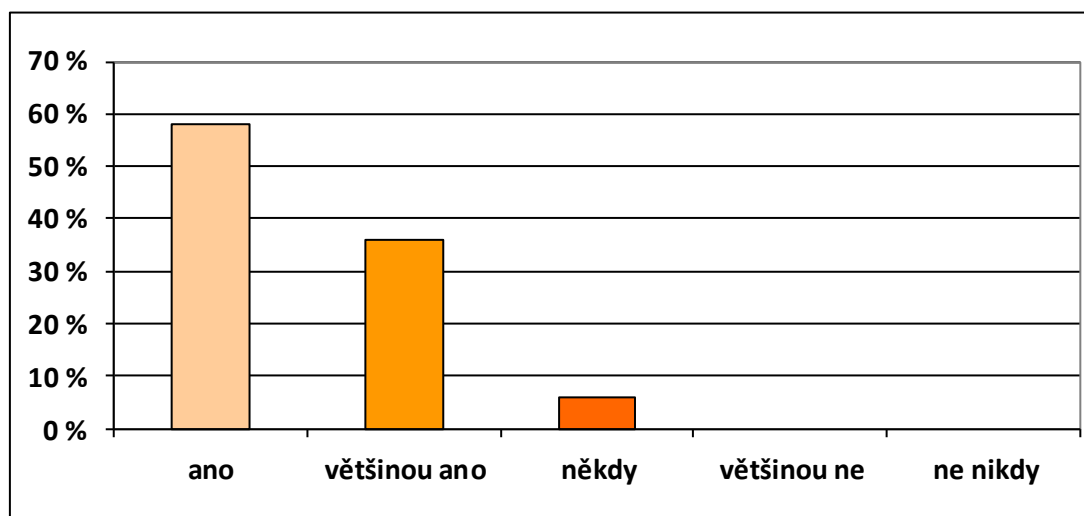
Tabulka č. 4 – strach a napětí

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	9	18%
Většinou ano	18	36%
Někdy	17	34%
Většinou ne	5	10%
Ne nikdy	1	2%
Celkem	50	100%

Zdroj: Vlastní výzkum

Jako odpověď na otázku „Dokážete jednat samostatně?“ si dotazovaní nejčastěji volili možnost ano a většinou ano. Ano zvolilo 29 (58%) a většinou ano 18 (36%) z dotazovaných. Jen 3 (6%) na otázku odpověděli možností někdy. Viz graf č. 5.

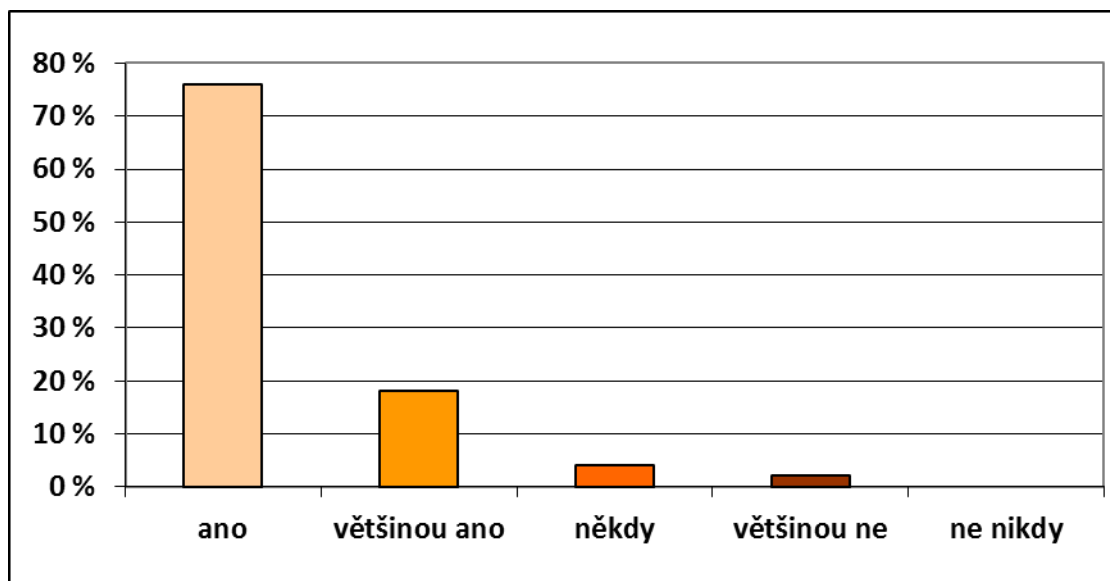
Graf č. 5 - samostatnost

Zdroj: Vlastní výzkum

Poslední z otázek souvisejících se zdravím zněla: „Žijete v příznivých podmínkách?“. Jasnou převahu zde měla odpověď ano, kterou zvolilo hned 38 (76%) věřících, odpovídajících na náš dotazník. Dalších 9 (18%) odpovědělo, že většinou ano, 2 (4%) někdy a jen 1 (2%) většinou ne. Poslední variantou byla možnost ne nikdy, kterou neoznačil ani jeden respondent. Viz graf č. 6.

Graf č. 6 - příznivé podmínky

Zdroj: Vlastní výzkum

2. Výsledky výzkumu týkající se víry

V další kapitole věnované výsledkům výzkumu budeme vyhodnocovat odpovědi na otázky, které souvisely s vírou dotazovaných. V této skupině otázek jsme již respondenty nerozdělovali podle věkových kategorií, ale jejich odpovědi jsme většinou vyhodnocovali v celkovém souhrnu. Jen u některých otázek byli pro porovnání rozdělení podle toho, zda chodí nebo nechodí pravidelně do kostela nebo podle toho, zda bydlí ve městě nebo na venkově.

Nejprve si rozebereme výsledné odpovědi na otázku, prostřednictvím které jsme zjišťovali, kolik z dotazovaných věřících chodí do kostela. Na otázku „Chodíte pravidelně do kostela?“ odpovědělo 27 (54%) respondentů ano, 19 (38%) nepravidelně a zbylí 4 (8%) nikdy nechodím. Viz tabulka č. 5.

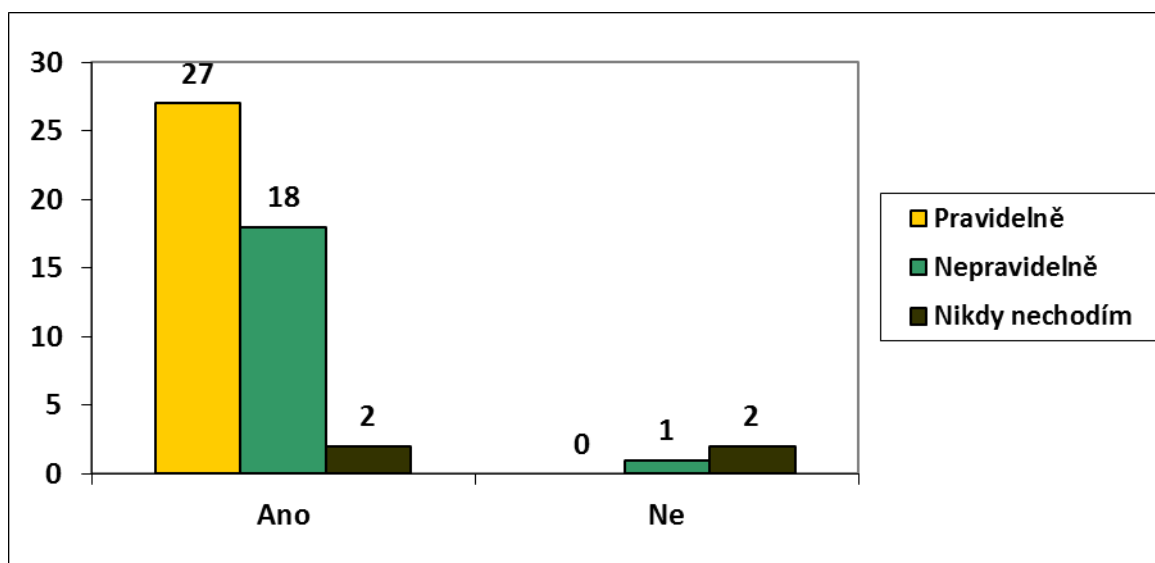
Tabulka č. 5 - pravidelnost návštěvy kostela

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	27	54%
Nepravidelně	19	38%
Nikdy nechodím	4	8%
Celkem	50	100%

Zdroj: Vlastní výzkum

Dále jsme se věřících ptali: „Máte s kým sdílet Vaši víru?“. Ano odpovědělo 47 (94%) z nich a ne pouze 3 (6%) věřící z našich respondentů. Odpovědi jsme navíc v následujícím grafu porovnali s předchozími výslednými údaji o pravidelnosti návštěvy kostela. Viz graf č. 7.

Graf č. 7 – sdílení víry

Zdroj: *Vlastní výzkum*

Následující otázka se respondentů ptala: „Vyjadřujete hodnoty a ideály, kterým věříte?“. Ano odpovědělo 13 (26%) dotazovaných, většinou ano 21 (42%), někdy 13 (26%), většinou ne 2 (4%) a ne nikdy odpověděl 1 (2%) dotazovaný. Viz tabulka č. 6.

Tabulka č. 6 – vyjadřování svých hodnot a ideálů

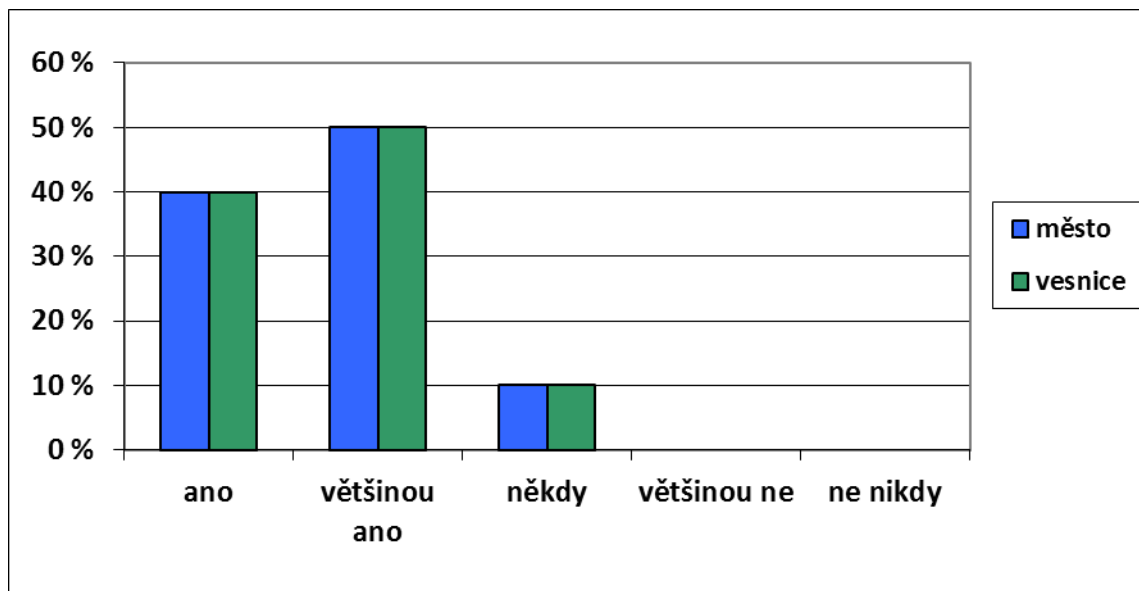
Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	13	26%
Většinou ano	21	42%
Někdy	13	26%
Většinou ne	2	4%
Ne nikdy	1	2%
Celkem	50	100%

Zdroj: *Vlastní výzkum*

Na otázku „Pocitujete sounáležitost s lidmi okolo sebe?“ naprostá většina odpověděla možností ano nebo většinou ano. Pro porovnání jsme v následujícím grafu rozdělili odpovědi podle toho, jestli respondent žije ve městě nebo na venkově. Ano zvolilo 12 (40%) věřících žijících ve městě, většinou ano 15 (50%) a zbylí 3 (10%) možností někdy. Věřících venkovanů 8 (40%) odpovědělo ano, 10 (50%) většinou ano a 2 (10%) někdy. Odpověď většinou ne nebo ne nikdy v dotazníku neoznačil ani jeden z respondentů. Z výsledku výzkumu tedy vyplývají hned dvě zajímavá fakta. Tím prvním

je, že všichni z respondentů pociťují alespoň trochu sounáležitosti s lidmi ve svém okolí. Druhé zajímavé zjištění se týká porovnání městských věřících s venkovskými. Ve výsledcích této otázky mezi těmito dvěma skupinami není absolutně žádný procentuální rozdíl. Viz graf č. 8.

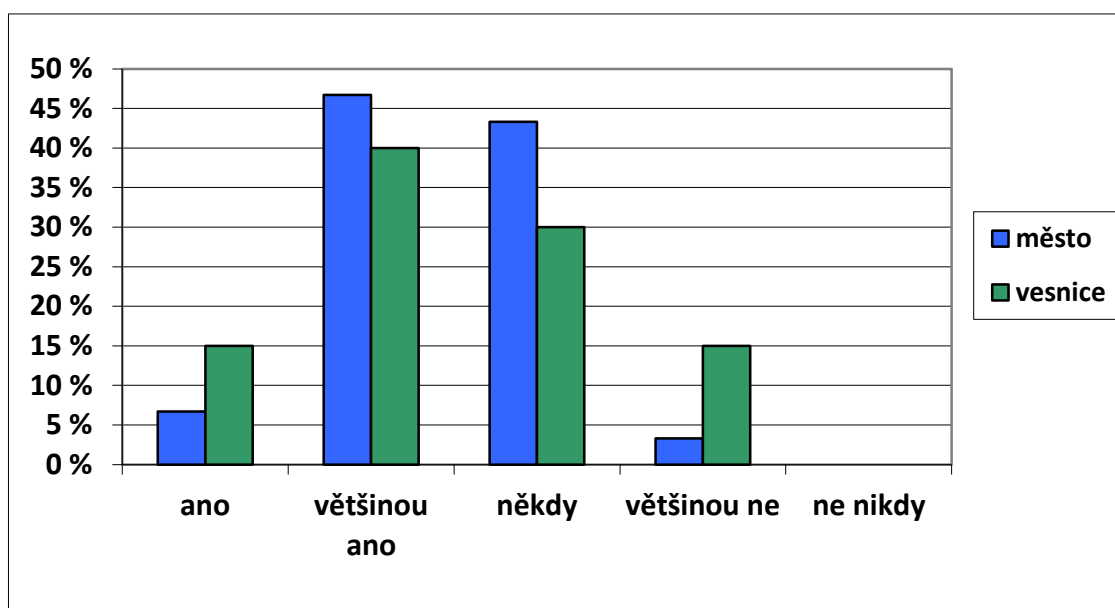
Graf č. 8 – pocit sounáležitosti

Zdroj: Vlastní výzkum

Poslední z otázek týkajících se víry zněla: „Vyrovnáváte se s hodnotami a názory převažujícími ve vašem okolí?“. Stejně jako u předchozí otázky jsme odpovědi na ni porovnávali zvláště u křesťanů žijících na venkově a křesťanských věřících z měst. Mezi věřícími z města odpověděli ano 2 (6,7%) dotazovaní, většinou ano 14 (46,7%) dotazovaných, někdy 13 (43,3%) a většinou ne 1 (3,3%) dotazovaný. Z venkovanů označili 3 (15%) možnost ano, 8 (40%) většinou ano, 6 (30%) někdy a 3 (15%) většinou ne. Ani jeden z obyvatel měst a vesnic pro svou odpověď nezvolil poslední možnost odpovědi ne nikdy. Viz graf č. 9.

Graf č. 9 – hodnoty a názory okolí

Zdroj: Vlastní výzkum

3. Ostatní výsledky výzkumu kvality života

V poslední vyhodnocovací části se zaměříme na odpovědi na zbylé otázky z našeho dotazníku. Tyto otázky byly zaměřené na společenský život, vztahy, volný čas i na další jiná témata související s kvalitou života. Odpovědi na některé otázky jsme pro porovnání rozdělili do několika škál. Rozlišovali jsme tak respondenty podle věkových skupin anebo podle jejich bydliště (město vs. vesnice).

V jedné z otázek jsme se věřících ptali: „Uskutečňujete svá přání?“. Na tuto otázku nikdo neodpověděl možností ne ani možností většinou ne. Nejčastější odpovědí byla odpověď většinou ano, kterou zvolilo 27 (54%) dotazovaných. S počtem 20 (40%) respondentů následovala odpověď někdy. Možnost ano si vybrali 3 (6%) dotazovaní. Viz tabulka č. 7.

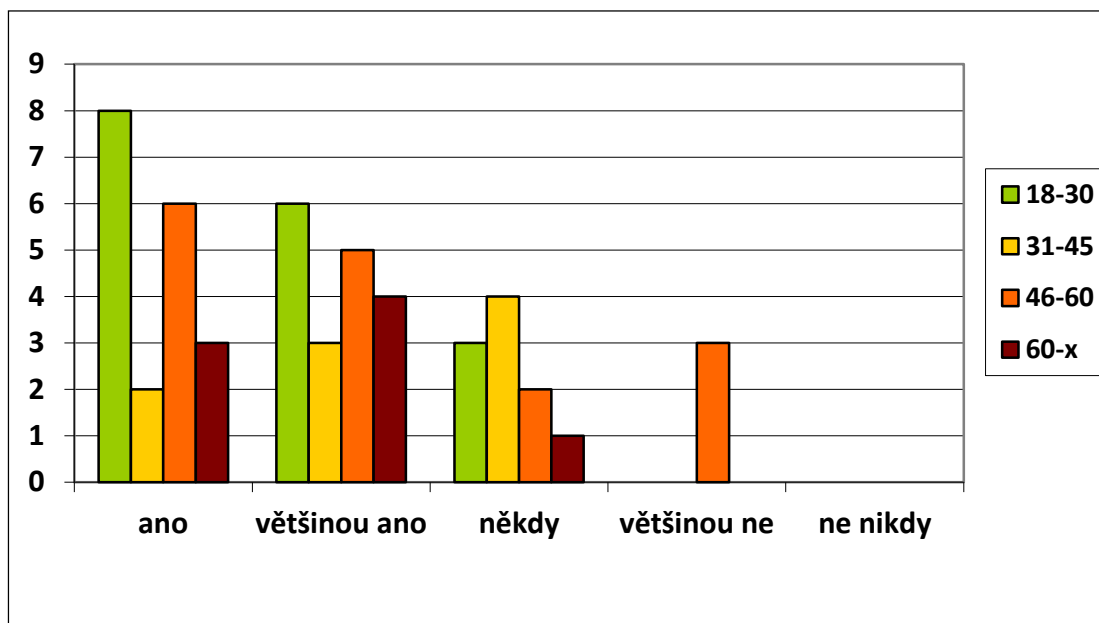
Tabulka č. 7 – uskutečňování svých přání

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	3	6%
Většinou ano	27	54%
Někdy	20	40%
Většinou ne	0	0%
Ne nikdy	0	0%
Celkem	50	100%

Zdroj: Vlastní výzkum

Následná otázka zněla: „Máte čas na odpočinek a na provozování svých zálib a koníčků?“. Ano odpovědělo celkem 19 (38%) dotazovaných, což byl největší počet. Většinou ano označilo pouze o jednoho respondenta méně (36%). Odpověď někdy potom zvolilo 10 (20%) z nich a většinou ne 3 (6%) respondenti. Odpovědi jsou v následujícím grafu rozděleny do několika skupin podle věku odpovídajících. Viz graf č. 10.

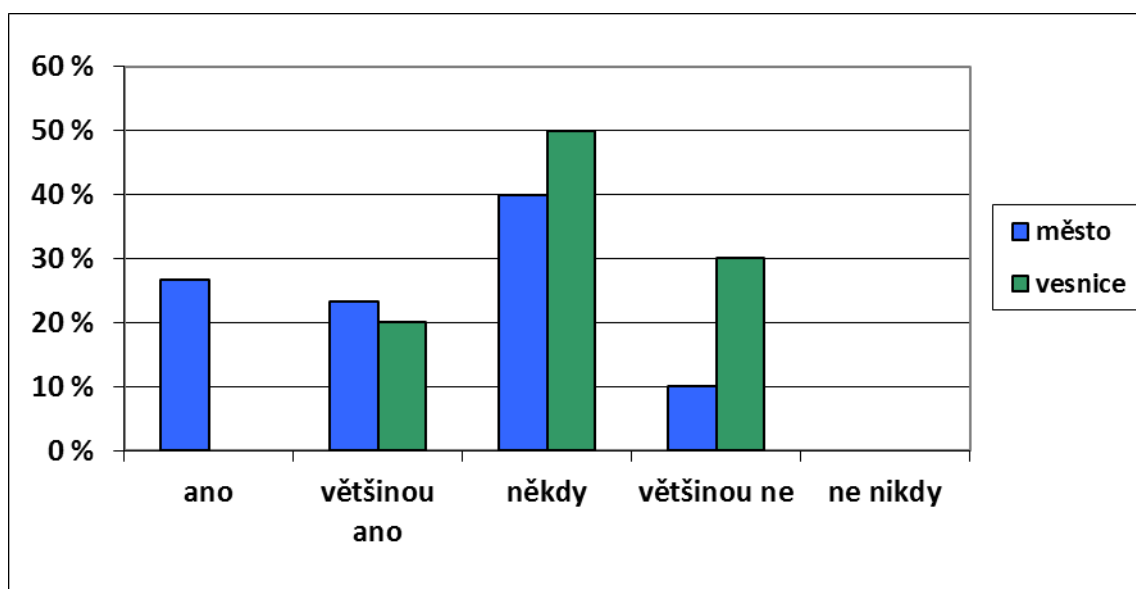
Graf č. 10 – volný čas

Zdroj: Vlastní výzkum

Dotazníkovou otázkou s číslem 9 jsme se věřících ptali: „Máte vliv na ostatní lidi ve společnosti?“. Výsledky jsme zde rozdělili podle toho, jestli odpovídající žije na venkově či ve městě. Z obyvatel měst jich 8 (26,7%) odpovědělo odpovědí ano, 7 (23,3%) většinou ano, 12 (40%) někdy, 3 (10%) většinou ne. Vesničtí věřící odpověděli 4 (20%) většinou ano, 10 (50%) někdy a 6 (30%) většinou ne. Viz graf č. 11.

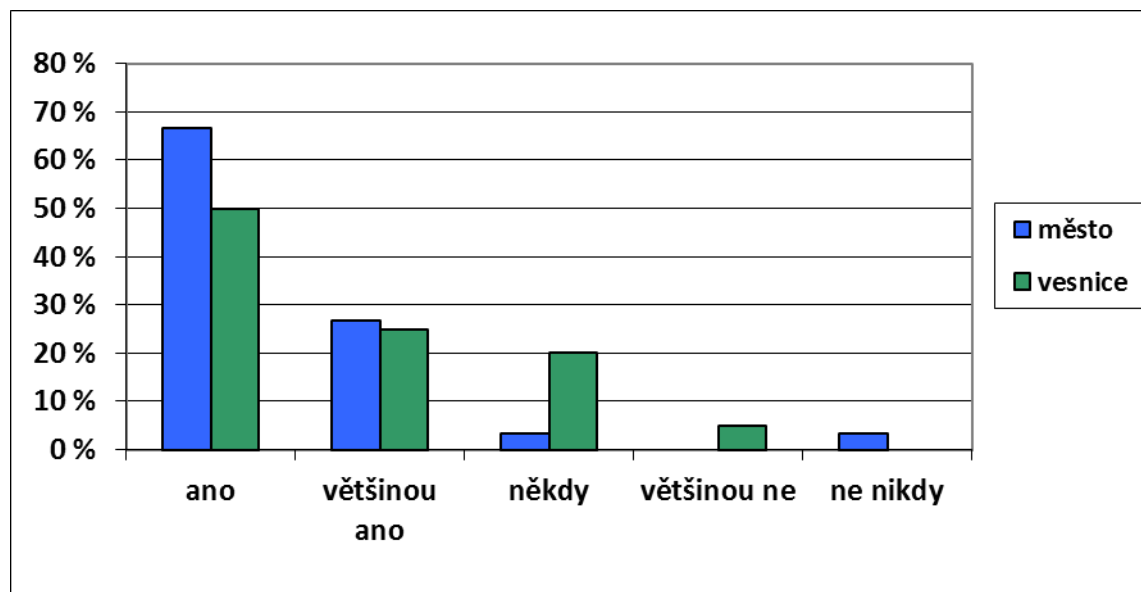
Graf č. 11 – společenský vliv

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku „Máte blízké vztahy s přáteli?“ odpovědělo 20 (66,7) věřících z města ano, 8 (26,7%) většinou ano, 1 (3,3%) někdy, žádný (0%) většinou ne a 1 (3,3%) ne nikdy. Věřících z vesnice odpovědělo ano 10 (50%), většinou ano 5 (25%), někdy 4 (20%), většinou ne 1 (5%) a ani jeden (0%) ne nikdy. Viz graf č. 12.

Graf č. 12 – vztahy s přáteli

Zdroj: Vlastní výzkum

Další tři otázky budou zaměřené na kulturní, společenské a jiné volnočasové vyžití. Na otázku „Realizujete kulturní aktivity?“ odpověděl jen 1 (2%) respondent možností ne nikdy. Většinou ne odpovědělo celkem 12 (24%) respondentů, někdy 18 (36%), většinou ano 9 (18%) a ano 10 (20%). Viz tabulka č. 8.

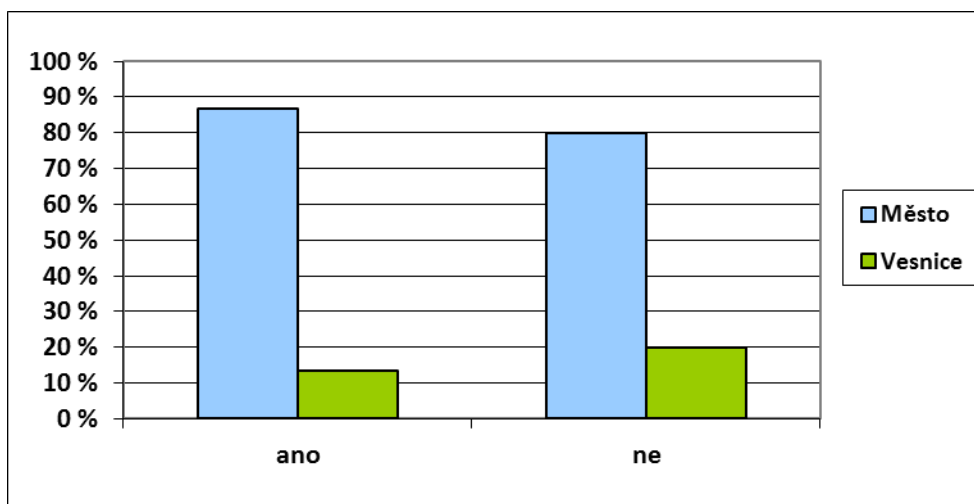
Tabulka č. 8 – realizace kulturních aktivit

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	10	20%
Většinou ano	9	18%
Někdy	18	36%
Většinou ne	12	24%
Ne nikdy	1	2%
Celkem	50	100%

Zdroj: Vlastní výzkum

Následná otázka, zaměřená na dostupnost aktivit, zněla: „Máte možnost realizovat své záliby (společenské, kulturní, sportovní vyžití) ve vašem okolí, jaké byste si přáli?“. Převážná většina respondentů (84%) odpověděla ano. Pouze zbylých 8 (16%) zvolilo druhou možnost odpovědi ne. Viz graf č. 13. Z toho jeden z respondentů co označili ne, ke své volbě připsal: „Možnost by byla, ale vzhledem k mému věku, nemám zájem o jejich realizování nebo využívání“.

Graf č. 13 – dostupnost aktivit

Zdroj: Vlastní výzkum

K předchozí otázce jsme do našeho dotazníku přidali ještě jednu doplňující otázku. Ta byla jako jediná z výzkumu otevřená a odpovídat na ní mohli dotazující, kteří u předešlé otázky označili jakoukoli z odpovědí. Měla konkrétně zjišťovat, co z kulturního a společenského vyžití dotazovaným věřícím z kraje Vysočina v jejich okolí schází. Na otázku odpověděli 4 dotazovaní. Do tabulky níže jsme tyto odpovědi vypsali a přiřadili k nim také věk autorů odpovědí. Viz tabulka č. 9.

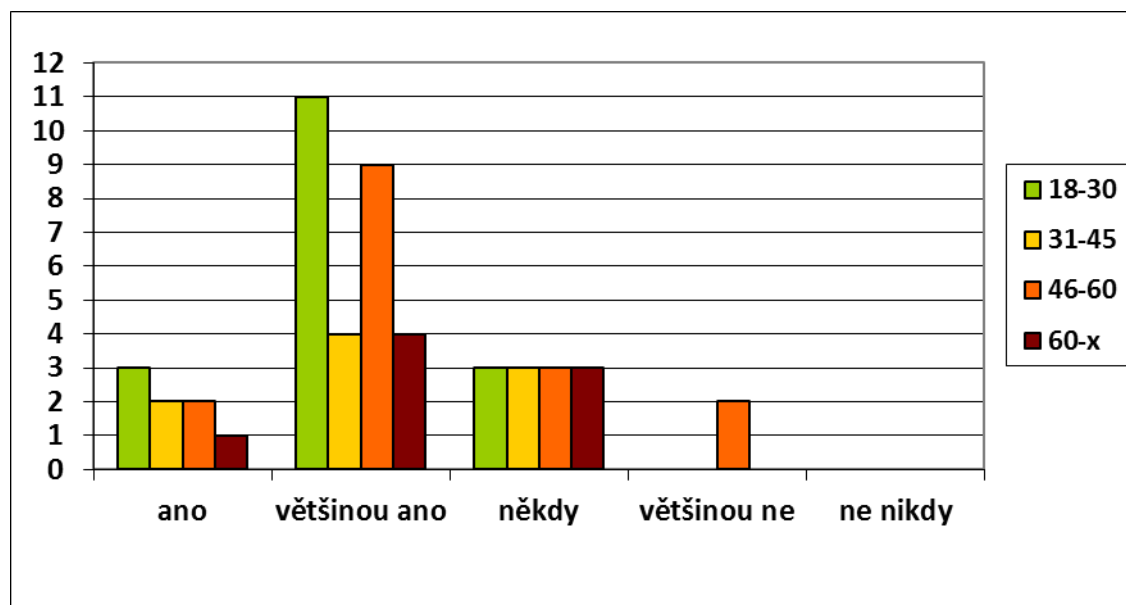
Tabulka č. 9 – chybějící vyžití

Věk	Odpověď
21 let	veřejné sportovní turnaje
21 let	výjezdy do zahraničí
22 let	více koncertů
54 let	kvalitní divadlo, vícežánrová hudební nabídka (koncerty)

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku „Máte radost ze života?“ neodpověděl možností ne nikdy ani jeden respondent. Pouze 2 (4%) ze všech respondentů odpověděli většinou ne. Tito dva odpovídající byli ze stejné věkové kategorie a to od 46 do 60 let. Odpověď někdy zvolilo 12 (24%) dotazovaných, většinou ano 28 (56%) a ano 8 (16%). Viz graf č. 14.

Graf č. 14 – radost ze života

Zdroj: Vlastní výzkum

Jedna z dalších otázek se ptala: „Má Váš život smysl?“. Na tuto otázku jeden z dotazovaných věřících neodpověděl vůbec. Ne nikdy nezaškrtl ani jeden z respondentů. Většinou ne označili 2 (4%) dotazovaní, někdy 6 (12%), většinou ano 11 (22%) a ano 30 (60%) dotazovaných. Viz tabulka č. 10.

Tabulka č. 10 – smysl života

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	30	60%
Většinou ano	11	22%
Někdy	6	12%
Většinou ne	2	4%
Ne nikdy	0	0%
Celkem	49	99%

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku „Jste spokojený/á se svými osobními vztahy?“ z velké míry převažovali kladné odpovědi. 19 (38%) lidí odpovědělo ano, 24 (48%) většinou ano, 5 (10%) někdy a 2 (4%) většinou ne. Ne nikdy neodpověděl žádný z dotázaných. Viz tabulka č. 11.

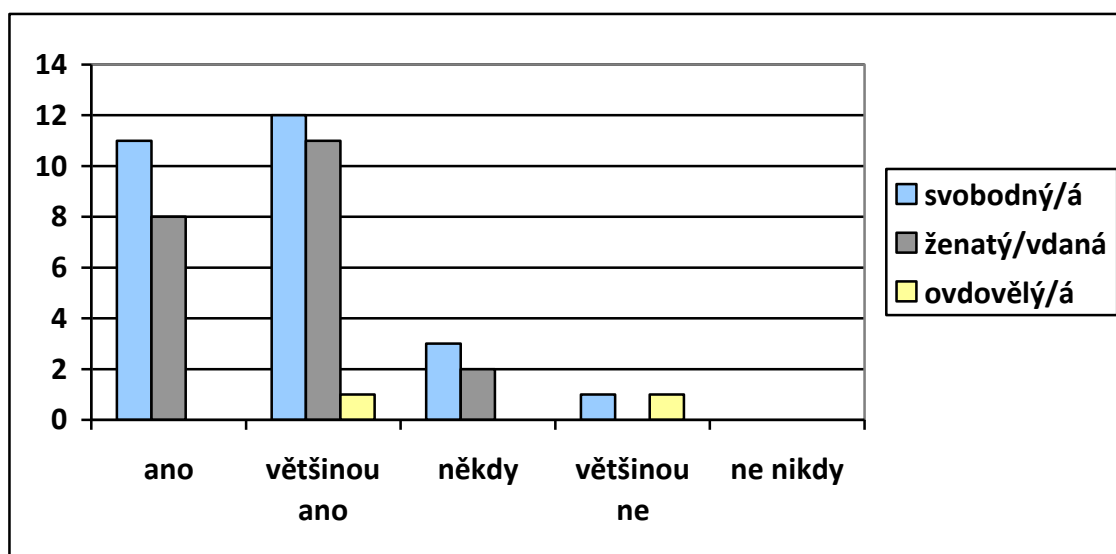
Vyhodnocení odpovědí na předchozí otázku jsme dále rozvedli a jednotlivé možnosti odpovědi porovnali s jedním z osobních údajů respondenta. Tímto údajem byl rodinný stav respondenta. Výzkumu se zúčastnilo celkem 27 svobodných respondentů, 21 ženatých či vdaných respondentů a 2 ovdovělí respondenti. Z analýzy odpovědí na výše zmíněnou otázku jsme se dočkali těchto výsledků. Ovdovělí dotazovaní byli pouze dva, z toho jeden si vybral odpověď většinou ano a druhý většinou ne. Z dotazovaných co žijí v manželském svazku, jich odpovědělo 8 ano, 11 většinou ano a 2 někdy. Ze svobodných věřících odpovědělo ano 11 z nich, většinou ano 12, někdy 3 a většinou ne 1 svobodný věřící respondent. Viz graf č. 15.

Tabulka č. 11 – spokojenost se vztahy

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	19	38%
Většinou ano	24	48%
Někdy	5	10%
Většinou ne	2	4%
Ne nikdy	0	0%
Celkem	49	99%

Zdroj: Vlastní výzkum

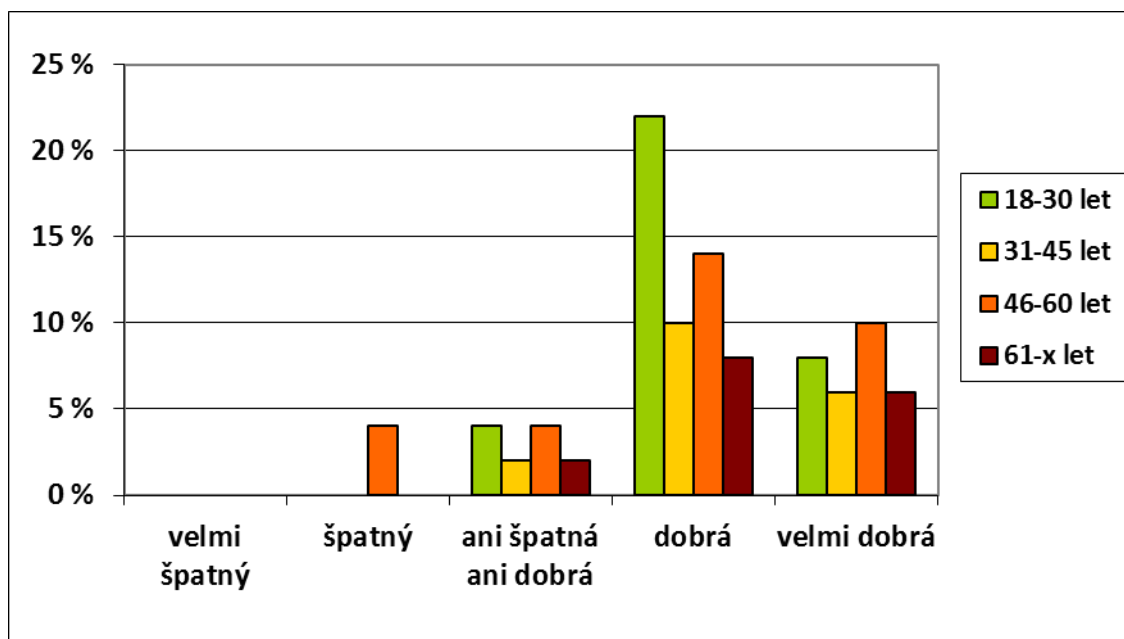
Graf č. 15 – spokojenost se vztahy

Zdroj: Vlastní výzkum

Na závěr této prezentace výsledků si vyhodnotíme odpovědi na otázku „Jak byste zhodnotil/a kvalitu svého života?“. Respondenti si u této otázky mohli zvolit celkem z pěti možností odpovědi: velmi špatný, špatný, ani špatná ani dobrá, dobrá, velmi dobrá. Z výsledků výzkumu vyplynulo, že velmi špatný život nežije ani jeden z respondentů a špatný celkem 2 (4%) dotazovaní. Za ani kvalitní ani nekvalitní považuje svůj život 6 (12%) dotazovaných. Dobrou kvalitou života disponuje celkem 27 (54%) a velmi dobrou 15 (30%) respondentů z řad křesťanských věřících z Vysočiny. Podrobně si tyto výsledky můžete prohlédnout v příloženém grafu, který jsme navíc rozdělili podle věkových kategorií. Viz graf č. 16.

Graf č. 16 – kvalita života

Zdroj: Vlastní výzkum

Diskuse

V této části se budeme snažit o potvrzení či vyvrácení našich výzkumných předpokladů, které jsme stanovili v úvodu výzkumné části práce.

1. Předpokládám, že zhruba 80% až 90% křesťanů žijících na Vysočině prožívá sounáležitost s lidmi kolem sebe.

Tento předpoklad jsem zvolil především z jednoho důvodu. Již v teoretické části jsme totiž zmiňovali, že v kraji Vysočina žije téměř největší počet věřících ze všech našich krajů vůbec. Konkrétně věřící tvoří kolem 45% všech obyvatel Vysočiny a z těchto 45% tvoří ti křesťanští převážnou většinu (CSZU. online, 2014). Proto jsem si také typoval tak vysoké procento na to, že lidé v tomto kraji budou pociťovat sounáležitost s lidmi ve svém okolí. Především s ostatními věřícími, kterých je na Vysočině mnoho.

Na otázku „Pocítujete sounáležitost s lidmi okolo sebe?“ zvolilo odpověď ano 20 (40%) věřících, většinou ano 25 (50%) a zbylých 5 (10%) možnost někdy. Většinou ne ani nikdy neodpověděl žádný z dotazovaných. Kdybychom tedy do souhrnu nepočítali respondenty s odpovědí někdy, tak by součet respondentů s kladnou odpovědí tvořil celkově 90%. Náš předpoklad bychom proto mohli potvrdit.

Sounáležitost neboli příslušnost (anglicky belonging) ke společenskému prostředí je jednou z důležitých součástí kvality života. Její absence tak pro kvalitní a smysluplný život není žádoucí (Čeledová, Čevela, 2010). Výsledky odpovědí na tuto otázku našťestí dokládají, že pocit sounáležitosti prožívá velké množství křesťansky založených obyvatel kraje Vysočina nebo alespoň těch, co se zúčastnili našeho výzkumu.

2. Předpokládám, že minimálně 60% křesťanských věřících z Vysočiny má ve svém okolí možnost realizovat své záliby.

Možnost člověka uskutečňovat aktivity, které ho v jeho životě baví a zároveň i naplňují jeho smysl života, je nezbytná pro celkovou kvalitu života jedince a současně i pro jeho duševní zdraví. Naopak bez realizace svých oblíbených zájmových činností může u lidí docházet k narušení či k úplné absenci sociální pohody (social well-being), až třeba i k narušení psychického zdraví prostřednictvím deprivace (Hnilicová in Payne, 2005). Výsledek výzkumu, související s touto otázkou, bude proto hodně napovídat o úrovni kvality života křesťanů na Vysočině.

Na otázku „Máte možnost realizovat své záliby (společenské, kulturní, sportovní vyžití) ve vašem okolí, jaké byste si přáli?“ odpovědělo celkem 42 dotazovaných ano. Pouze zbylých 8 zvolilo odpověď ne. Ano tedy odpovědělo 84% respondentů, což je opravdu velká většina. Výzkumný předpoklad se tedy opět naplnil. Zároveň nás i zajímalo, jestli bude nějaký větší procentuální rozdíl mezi výslednými odpověďmi obyvatel měst oproti odpovědím dotazovaných z vesnic. Přeci jen u lidí žijících v menších obcích nebývá dostupnost především kulturních aktivit tak vysoká. Rozdíl byl však pouze několikaprocentní. Na otázku odpovědělo ano 86,7 % respondentů z měst oproti přesně 80% odpovědí v kategorii vesnických obyvatel.

Z otázky i ze samotného výzkumu však vyplývá, že možnost realizování svých zálib není zdaleka podmíněna jejich dostupností. Odpověď ne totiž zvolili především starší dotazovaní, kteří zároveň cítili, že jejich zdraví není v úplně ideálním stavu.

3. Předpokládám, že 70% křesťanských věřících z Vysočiny označí kvalitu svého života za dobrou nebo velmi dobrou.

Kvalita života má svou objektivní a subjektivní stránku hodnocení. Do objektivního způsobu hodnocení se často řadí faktory jako je fyzické zdraví, materiální blaho a sociální status. Ve své subjektivní rovině souvisí s lidskou emocionalitou a s všeobecnou spokojeností se životem (Hnilicová in Payne, 2005). Právě subjektivní vnímání kvality života věřícího zkoumala otázka: „Jak byste zhodnotil/a kvalitu svého života?“.

Z výsledků výzkumu vyplynulo, že svou kvalitu života nepovažuje za velmi špatnou ani jeden z respondentů. Jako špatný svůj život z pohledu jeho kvality hodnotí celkem 2 (4%) dotazovaní. Oba dva tyto respondenti byli z věkové skupiny od 46-60let. Je celkem pozitivní, že z nejstarší věkové skupiny od 61-X let, nikdo kvalitu svého života jako špatnou nehodnotil. Kvalita života obvykle bývá vnímána kladně, netrápí-li člověka nemoci a má-li tak možnost osobního růstu a rozvoje (Čeledová, Čevela, 2010). Někteří z dotazovaných věřících nad šedesát let se však ke svému zdraví vyjádřili negativně, přesto se to do jejich odpovědi týkající se kvality života nikterak zjevně nepromítlo.

Za ani kvalitní ani nekvalitní považuje svůj život 6 (12%) dotazovaných. Dobrou kvalitou života by podle výsledků mělo mít celkem 27 (54%) a velmi dobrou 15 (30%) dotazovaných křesťanských věřících z Vysočiny. Když sečteme všechny odpovědi „dobrá kvalita života“ a „velmi dobrá“, dostaneme potom výsledných 42 kladně odpovídajících z celkových 50 respondentů. Za dobrou nebo velmi dobrou tak svou kvalitu života považuje 84% respondentů. To znamená, že jsme naším výzkumným předpokladem odhadovali o celých 14% méně.

Závěr

V poslední části bychom rádi shrnuly a zhodnotily nejdůležitější poznatky získané během této práce. Vyhodnocení výzkumu se týkalo několika oblastí. Do jedné z nich spadaly odpovědi na otázky související se soužitím ve společenském okolí. Z výsledků výzkumu je zřejmé, že věřící z Vysočiny mají s kým sdílet svou víru a zároveň mají možnost vyjadřovat vlastní hodnoty a ideály ve svém okolí. K zajímavému poznatku jsme dospěli právě u otázky, která se dotazovaných ptala: „Máte s kým sdílet Vaši víru?“. Naprostá většina (94%) respondentů na otázku odpověděla ano a pouze 3 (6%) z nich ne. Z těchto tří odpovídajících neměl ani jeden v dotazníku označeno, že chodí pravidelně do kostela. Tímto faktem tak možná i mohla být jejich odpověď ovlivněna.

Zároveň i naprosto všichni lidé, kteří se podrobili našemu dotazníkovému šetření, alespoň občas prožívají pocity sounáležitosti. Celkem jednoznačným výsledkem potom skončilo vyhodnocení odpovědí na otázku: „Máte vliv na ostatní lidi ve společnosti?“. Po analýze odpovědí jsme zjistili, že daleko častěji mají větší společenský vliv křesťanští věřící z měst, oproti těm, co žijí na venkově. Ano na tuto otázku neodpověděl ani jeden věřící obyvatel vesnice oproti 8 (26,7%) městským věřícím. Naopak odpověď většinou ne zvolilo hned 6 (30%) venkovanů a pouze 3 (10%) respondenti z měst. Nejčastější odpovědí na tuto otázku u obou skupin obyvatel ovšem byla varianta někdy.

Další oblastí výzkumu byl volný čas a dostupnost kulturních aktivit. Z výzkumu jsme se například dozvěděli, že jen malá část dotazovaných věřících má volného času nedostatek. Jedním z cílů práce bylo také zjistit, jestli je kraj Vysočina pro křesťanské věřící vhodným místem k realizaci jejich zájmových aktivit. Ve výzkumu jsme se jich proto ptali, jestli mají ve svém okolí možnost uskutečňovat všechny své záliby, které by si přáli. Z výzkumu nakonec vzešlo, že pouze necelá jedna pětina těchto věřících nemá v okolí svého bydliště příležitost realizovat některé zájmové aktivity, co by si přáli. Prostřednictvím výzkumu se rovněž měli příležitost vyjádřit, co konkrétně ze společenského, kulturního či sportovního vyžití postrádají. Dočkali jsme se celkem čtyř odpovědí. Dvě z nich si byly podobné. Jeden dotazovaný v kraji, respektive v okolí svého bydliště, postrádá více koncertů a druhý více hudebních žánrů koncertů. Třetímu v kraji chybí veřejné sportovní turnaje a poslední z odpovídajících by si v okolí přál možnost výjezdů do zahraničí.

Naším hlavním cílem bylo ohodnotit kvalitu života křesťanských věřících v kraji Vysočina. Podle výsledků získaných z výzkumu jsou ve většině oblastí svého života spokojeni téměř všichni tito věřící. Tento fakt nevyplývá pouze z odpovědí na otázku, která se přímo věřících ptala, jak by svou kvalitu života sami ohodnotili. I u všech ostatních otázek ve výsledných součtech převažovaly kladné odpovědi nad těmi negativními.

SEZNAM KNIŽNÍCH ZDROJŮ

ADAM, A. *Liturgický rok; historický vývoj a současná praxe*. Praha: Vyšehrad, 1998. ISBN 80-7021-269-1.

ČELEDOVÁ, L. a ČEVELA, R. *Výchova ke zdraví*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3213-8

DEMJEANČUKOVÁ D. *Teorie a dějiny náboženství*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2003. s. 176. ISBN 80-86473-43-0.

FILIPI, P. *Křesťanstvo*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2001 s. 196. ISBN 978-80-7325-280-9

HEINE, S. a PAWLOWSKY, P. *Moderní průvodce křesťanstvím*. Praha: Vyšehrad, 2012. ISBN 978-807-4292-491

KEENE, M. *Světová náboženství*. Praha: Knižní klub, 2003. ISBN 80-242-0983-7.

MACHOVÁ, J. a KUBÁTOVÁ, D. *Výchova ke zdraví*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2715-8.

MCLOUGHLIN S. *Světová náboženství v kostce*. Čestlice: Rebo, 2005. ISBN 80-7234-446-3.

MOŽNÝ I. *Česká společnost*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-717-8624-1

O'CALLAGHAN, S. *Malé kompendium světových náboženství*. Praha: Knižní klub, 2012. ISBN 978-802-4234-670

PAVLINCOVÁ, H. a HORYNA, B. *Judaismus, křesťanství, islám*. 2. vyd., Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2003, 661 s. ISBN 8071821659.

PAYNE, J. a kolektiv: *Kvalita života a zdraví*. Praha: Triton, 2005. 629 s. ISBN 80-725-4657-0

PESCHKE, K. *Křesťanská etika*. 1. vyd., Praha: Vyšehrad, 1999. ISBN 80-702-1718-9

PETROSILLO, P. *Křesťanství od A do Z*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. ISBN 80-719-2365-6

SKOBLÍK, J. *Přehled křesťanské etiky*. Praha: Karolinum, 1997. ISBN 80-718-4357-1

VYSTRČIL, M. *Jak se žije na Vysočině*. Jihlava: Kraj Vysočina, 2008. ISBN 978-80-254-3805-3

WINTER, D. *ABC Křesťanství*. Praha: Česká biblická společnost, 2010. ISBN 978-80-87287-05-7

INTERNETOVÉ ZDROJE

ČSÚ, *Náboženské vyznání obyvatelstva*. (online 2014) Zveřejněno dne: 6. 8. 2003,
Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/edicniplan.nsf/p/4110-03>

Krajský úřad kraje Vysočina, *O Vysočině* (online 2014) zveřejněno dne: 11. 6. 2008,
Dostupné z WWW: <http://www.kr-vysocina.cz/>

SEZNAM PŘÍLOH

1. Dotazník kvality života

Dotazník kvality života

Dobrý den, chtěli bychom Vás požádat o vyplnění dotazníku, který zkoumá kvalitu života lidí vyznávajících křesťanskou víru. Výzkum je realizovaný v rámci katedry výchovy ke zdraví, Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Tento dotazník je anonymní. Informace získané prostřednictvím tohoto dotazníku budou využity za účelem sepsání bakalářské práce. V případě Vašich dalších dotazů se můžete obrátit na osobu uvedenou níže. Děkujeme za Váš čas a ochotu.

Viktor Tůma - vicli@seznam.cz (606 528 130)

student PF JU

- 1) **Pohlaví** a) muž b) žena
- 2) **Váš věk:**
- 3) **Rodinný stav** a) svobodný/á b) ženatý/vdaná c) ovdovělý/á
- 4) **Bydliště** a) město b) vesnice

	Do jaké míry....	Ano	Většinou ano	Někdy	Většinou ne	Ne nikdy
1	Uskutečňujete svá přání?	1	2	3	4	5
2	Máte čas na odpočinek a na provozování svých zálib a koníčků?	1	2	3	4	5
3	Dokážete se osvobodit od strachu a napětí?	1	2	3	4	5
4	Cítíte psychickou vyrovnanost a sebevědomí?	1	2	3	4	5
5	Cítíte se v dobré fyzické kondici?	1	2	3	4	5
6	Žijete v příznivých podmínkách?	1	2	3	4	5
7	Cítíte se zdravý(á)?	1	2	3	4	5
8	Cítíte, že vaše tělo je v bezpečí před nemocemi a zraněními?	1	2	3	4	5
9	Máte vliv na ostatní lidi ve společnosti?	1	2	3	4	5
10	Dokážete jednat samostatně?	1	2	3	4	5
11	Máte blízké vztahy s přáteli?	1	2	3	4	5

12	Pocítujete sounáležitost s lidmi okolo sebe?	1	2	3	4	5
13	Vyjadřujete hodnoty a ideály, kterým věříte?	1	2	3	4	5

	Do jaké míry....	Ano	Většinou ano	Někdy	Většinou ne	Ne nikdy
14	Vyrovňáváte se s hodnotami a názory převažujícími ve vašem okolí	1	2	3	4	5
15	Realizujete kulturní aktivity	1	2	3	4	5
16	Máte radost ze života	1	2	3	4	5
17	Má Váš život smysl	1	2	3	4	5
18	Jste spokojený/á se svými osobními vztahy	1	2	3	4	5

		Velmi špatný	Špatný	Ani špatná ani dobrá	Dobrá	Velmi dobrá
19	Jak byste zhodnotil/a kvalitu svého života	1	2	3	4	5

		Velmi špatný	Špatný	Dobrý	Velmi dobrý
20	Jaký je Váš zdravotní stav?	1	2	3	4

21. Chodíte pravidelně do kostela? **Ano Nepravidelně Nikdy nechodím**

22. Máte s kým sdílet Vaší víru? **Ano Ne**

23. Máte možnost realizovat své záliby (společenské, kulturní, sportovní vyžití) ve vašem okolí, jaké byste si přáli?

Ano Ne

24. Případně napište, co z kultury a společenského vyžití Vám ve vašem okolí schází:

.....

Velice děkujeme.